

ΔΑΣΟΤΕΜΑΧΙΑ

Χάνουμε τα δασοτεμάχια χωρίς αντίδραση.

Μας τ' αρπάζουν οι δασικές υπηρεσίες με νομότυπες δικαιολογίες, όπως η έλλειψη τίτλων ιδιοκτησίας, η μετατροπή των κτημάτων σε δασικές εκτάσεις και οι δασοφάγοι (κατά το οικοπεδοφάγοι).

Λίγοι είναι κι εμείς πολλοί, όμως κατόρθωσαν μέχρι σήμερα να μας εξουδετερώσουν, γιατί αδρανούμε.

Οι οργανώσεις μας περιορίζονται σε χωρίς αποτέλεσμα διαμαρτυρίες και σε χωρίς συνέχεια συνεδριάσεις.

Πρέπει να μας γίνει πεποίθηση ότι μόνον ο δρόμος της δικαιοσύνης θα δώσει τη λύση στο θέμα.

Έχουμε διακεκριμένους συμπατριώτες νομικούς, που εάν αναλάβουν την υπόθεση θα δώσουν την καλύτερη λύση και θα λυθεί οριστικά το θέμα των δασοτεμαχίων που τόσο απασχολεί όλους μας.

Θα απαιτηθεί βέβαια σοβαρό χρηματικό ποσό για τις δικαστικές δαπάνες, τα έξοδα των νομικών και την αμοιβή τους που, είμαστε βέβαιοι, θα περιοριστεί στο ελάχιστο.

Εκατοντάδες είμαστε οι ιδιοκτήτες των δασοτεμαχίων και η δαπάνη που θα μας βαρύνει θάνατι αναλογικά μικρή. Πολύ δε περισσότερο αν το ποσό επιμεριστεί ανάλογα προς την οικονομική κατάσταση μας και το μέγεθος της ιδιοκτησίας.

Πρέπει να αναλάβει το βάρος μια από τις Ζαγορίσιες οργανώσεις. Να ζητήσει να δηλώσουν οι συμπατριώτες τα τεμάχια που διεκδικούν και να καταθέσουν το ανάλογο χρηματικό ποσό.

Τα παραπάνω είναι υπόθεση των νομικών.

ΕΤΟΙΜΟΡΟΠΗ ΓΕΦΥΡΑ

Η τρίτοξη γέφυρα στον ποταμό Βάρδα (Καβαλλάρι) μήκους 75 μέτρων και ύψους 30 μ. έχει υποστεί ζημιές και υπάρχει φόβος κατάρρευσης.

Η αδιαφορία της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων είναι γνωστή. Ας ενδιαφερθούν λοιπόν ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ιωαννίνων και η Ένωση Ζαγορίσιων Αθηνών για να σωθεί.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Η ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ
ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Μεγάλος ο αριθμός των Ζαγορίσιων που πίστεψε ότι κάτι πρέπει να αλλάξει και στο Ζαγόρι.

Αν και οι απαιτήσεις των Ζαγορίσιων περιορίζονται στην κάλυψη των στοιχειωδών βιοτικών τους αναγνών, που είναι καθοριστική για τη διαβίωσή τους, η αδιαφορία του κράτους για τα δίκαια προβλήματα του Ζαγοριού συνεχίζεται.

Απαράδεκτη για την εποχή μας είναι η έλλειψη υγειονομικής περίθαλψης στα περισσότερα χωριά μας.

Γίναμε εταίροι της πολιτισμένης Ευρώπης και εξακολουθούν να υπάρχουν πολίτες που δεν στερούνται μόνο της επίσκεψης του γιατρού αλλά και της τηλεφωνικής επικοινωνίας, όπως πολλές φορές το γράψαμε, και δεν θα πάψουμε να το γράφουμε.

Στο Βрусоχώρι, καλοκαίρι, και έχει επτά μήνες να το επισκεφτεί ο αγροτικός γιατρός και το τηλέφωνο ή δεν λειτουργεί ή διακόπτεται κατά τη λειτουργία.

Στη Λαμπριάδαιο Σχολή Άνω Πεδινών σαράντα μαθήτριες και μέλη του προσωπικού διαβιούν χωρίς γιατρό και τηλέφωνο.

Ο κίνδυνος να χάσει κανείς τη ζωή του χωρίς τη βοήθεια του γιατρού είναι μεγάλη και όμως δεν συγκινεί κανέναν.

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Προφορική πρόταση του διευθυντή της Εφημερίδας μας σε ειδική πρόσκληση για την πραγματοποίηση Ζαγορίσιου Συνεδρίου δεν καρποφόρησε.

Ο συντονισμός των ενεργειών των συλλόγων μας, που θα πιστοποιήσει τη θέληση των Ζαγορίσιων να βαδίσουν ενωμένοι, θα ιεραρχήσει τα προβλήματα και θα προωθήσει τις λύσεις τους.

Ύστερα από προετοιμασία πρέπει να προβάλουμε στην Κυβέρνηση τα αιτήματά μας, τους οραματισμούς μας, τη θέλησή μας να ζητήσουμε την συμπάραστασή της.

Μ' αυτή την πίστη θα αποτανθούμε και πάλι στην τοπική αυτοδιοίκηση, στους συνεταιρισμούς, στους συλλόγους στους αποδήμους να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για την πραγματοποίηση του Ζαγορίσιου Συνεδρίου μέσα στο 1984.

ΟΙ Ε.Ρ.Τ. ΚΙ ΕΜΕΙΣ

Από 1.000.000 μέχρι και 4.000.000 δραχμές πληρώνουν οι ΕΡΤ για κάθε επεισόδιο των «σήριαλ» αν και μερικά έχουν χαμηλή ακροατικότητα.

Και διατίθενται τα μεγάλα αυτά χρηματικά ποσά για τα παραπάνω έργα σε εποχή που

δεκάδες χιλιάδες κάτοικοι στα χωριά δεν βλέπουν τηλεόραση και οι πληρώνουν το χαράτσι της συνδρομής.

Δεν αρκεί να ακούμε από τις ΕΡΤ το ενδιαφέρον τους για το λαό. Πρέπει κάποτε τα Διοικητικά Συμβούλια να αντιληφθούν ότι Ελλάδα δεν είναι μόνο το κέντρο και ότι όλοι οι Έλληνες είναι ίσοι.

Διερωτώμεθα τι ποσοστό καλύπτει η τ/οποθέτηση αναμεταδοτών από τον τεράστιο προϋπολογισμό των Ραδιοτηλεοπτικών ιδρυμάτων γιατί ποτέ δεν το ανακοίνωσαν. Ασφαλώς θα είναι ελάχιστο.

Πρέπει να εξετάσουν την ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Εκπολιτιστικών Συλλόγων, που με τη δραστηριότητά τους μπορούν να λύσουν το πρόβλημά των εάν τους χορηγηθεί ατέλεια στην εισαγωγή αναμεταδοτών.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Πολλά χρωστάει η πατρίδα μας στους Ζαγορίσιους δασκάλους.

Οι δυσμενείς συνθήκες του αιώνα μας στο Ζαγόρι —πολιτικές, οικονομικές— υποχρέωσαν τους ικανότερους να εγκατασταθούν στα αστικά κέντρα. Όσοι έμειναν στα χωριά, οι προσπάθειά τους να καλύψουν τις βιοτικές τους ανάγκες, δεν τους άφηναν χρόνο για διάβασμα.

Όπως είναι γνωστό η αγάπη για το διάβασμα δεν είναι έμφυτη. Ο αναγνώστης φτιάχνεται. Πρέπει, όσοι μπορούμε, να βοηθήσουμε στην οργάνωση της υποδομής ώστε οι νεότεροι τουλάχιστον να αρχίσουν να διαβάζουν και σιγά - σιγά, να αγαπήσουν το βιβλίο.

Η συνεργασία τοπικής αυτοδιοίκησης, συλλόγων και δασκάλων είναι απαραίτητη, ώστε κάθε κοινότητα να αποκτήσει τη βιβλιοθήκη της, με ωραία, καλογραμμένα και εικονογραφημένα βιβλία, που να είναι ωφέλιμα και ευχάριστα.

Έτσι οι κάτοικοι θα καλλιεργούν τα ενδιαφέροντά τους και θα ικανοποιούν συνέχεια τις πνευματικές ανάγκες, πράγμα που με τον καιρό θα τους ωφελήσει περισσότερο από κάθε τι άλλο.

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ 2η ΣΕΛ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΠΡΩΤΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΗΡΩΟ
ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ 40

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΕΡΟΤΚΑΣ	50.000
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ	25.000
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΡΑΝΗΣ	
(στη μνήμη των γονέων του	
ΙΩΑΝΝΟΥ και ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ)	5.000
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ	5.000
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΑΜΠΡΙΑΔΗΣ	5.000
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΑΟΥΤΣΗΣ	5.000
(στη μνήμη της γυναίκας του ΕΛΕΝΗΣ)	

Δημοσιεύοντας την ομάδα της Φιλολογίας Λούλας Ν. Παπαγεωργίου, Γραμματέα του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων, που εκφωνήθηκε στις 7 Αυγούστου με την έναρξη των «Ζαγοριακά '88», αφήνουμε τους αναγνώστες μας να εκπληρώσουν με τις αναφορές που γίνονται την προσφορά του Συλλόγου για μια καλύτερη και σε βάθος γνωριμία της περιοχής μας.

Με μια ματιά που έρχε γύρω μου, αναρωτιέμαι αν θάρπεε ν' αρχίσω όπως θέλει το εθνομουσικό γέλιο είδους εκδηλώσεων. Είναι τόσο γνωστά τα πρόσωπα που συγκεντρώθηκαν εδώ σήμερα, όλοι φίλοι του Ζαγορίου και της ξεχωριστής παράδοσής του, φίλοι του Συλλόγου μας και συνεργάτες του, που αγκάλιασαν με αγάπη κάθε φορά τις εκδηλώσεις του. Σας είναι τόσο γνώριμος αυτός ο αγωνόβρος πλάτανος κ' από τις προηγούμενες χρονιές, δεν κ' είναι καθιερωμένο πλέον να συγκεντρωνόμαστε κάθε τέτοια εποχή σ' αυτό το μεσοχώρι ξεχνώντας για λίγο τις ασχολίες μας, ακόμα και τις διακοπές μας. Αυτό δημιουργεί μεγαλύτερες υποχρεώσεις στο Σύλλογό μας να φανεί αντάξιος της πρόθυμης προσέλευσής σας.

Από μέρους του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων λοιπόν σας καλωσορίζω όλους και σας ευχαριστώ που τιμάτε με την παρουσία σας την έναρξη των φετινών πολιτιστικών μας εκδηλώσεων.

Για τέταρτο χρόνο ο Σύλλογός μας τη συνεχίζει με την επωνυμία «Ζαγοριακά» με επιτυχία, σύμφωνα με τις κριτικές, γραπτές και προφορικές θέλουμε να πιστεύουμε πως η επιτυχία οφείλεται στην ιδιαίτερη τιμή και την ποιότητα που έχουν.

Στόχος τους είναι η παλαιά γνωριμία με το Ζαγόρι, σαν περιοχή με τα «διαίτερα χαρακτηριστικά της μορφολογικά και αρχιτεκτονικά, σαν κοινωνική ομάδα με ξεχωριστό πρόσωπο ζωής και έκφρασης.

Έτσι θα δοθεί η ευκαιρία στους ξένους αλλά και στους Ζαγορίσιους να μάθουν πράγματα άγνωστα γ' αυτούς μέχρι σήμερα, θ' ανοιχτούν μπροστά τους πτυχές καινούριες γ' ατί ακόμη και πολλοί απ' τους ντόπιους δε μπόρεσαν για διάφορους λόγους να φύγουν πιο πέρα από το χωριό τους. Ειδικά αυτοί οι άνθρωποι δεν πρέπει να μείνουν ξεκομμένοι από τον ίδιο τους τον τόπο, δεν πρέπει ν' αγνοούν τι γίνεται στο διπλανό χωριό από το δικό τους. Πως θα τον αγαπήσουν αυτόν τον τόπο αν δεν τον γνωρίζουν! Γιατί σ' αυτό αποβλέπουν οι εκδηλώσεις του Συλλόγου, στο να κάνουν, μετά από σωστή γνωριμία πιο θερμή την αγάπη για τη βουνό-πατρίδα μας. Εξ άλλου ο χαρακτήρας τους δεν είναι μουσικός, αλλά θέλουν ν' αποτελέσουν αφετηρία για μια νέα δημιουργία, για ένα πάντρεμα του παρδοσιακού με το μοντέρνο, όπου και το δυο δεν θα χάσουν τη λειτουργικότητά τους. Διδακτικός είναι

'Από τὰ «Ζαγοριακά '83»

ο χαρακτήρας τους και θέλουν να προβληματίσουν τον επισκέπτη και να τον ωθήσουν σε κάποιες γνώμες σκέψεις. Ίσως μας κατηγορήσουν για τοπικιστές. Αλλά θα ήταν πραγματική αβέβεια ν' αρχίσουμε να μελετάμε κάτι πιο μακρινό κι όχι τον τόπο μας. Εξ άλλου σε ποιόν ισομέθα μπορούσαμε να προσφέρουμε περισσότερα και να συγκεντρώσουμε περισσότερα υλικό παρά σ' ό,τι αναφέρεται τον τόπο που έχουμε μεγαλώσει και ζυμωθεί με τις συνήθειες και τις παραδόσεις του, που τα νιώθουμε όλα αυτά καλύτερα από οποιονδήποτε ξένο.

Μέχρι τώρα ο Σύλλογος (εκτός των άλλων πνευματικών δραστηριοτήτων) παρουσίασε τις παρακάτω εκθέσεις. Α) Έκανε γνωστό το έργο

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝ ΤΡΟ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ

εκατόν πενήντα περίπου συγγραφέων του Ζαγορίου (από το Μεθόδιο Ανθρακίτη ως σήμερα). Η έκθεση των βιβλίων τους περιλάμβανε πάνω από 800 τόμους, αρσινό καταπληκτικό για μια ομάδα μικρών σχετικά οικισμών όπως είναι τα 44 Ζαγοριακά. Β) Τα λουλούδια και τα βότανα που υπάρχουν στη χαράδρα του βίκου κι από τα οποία παρασκευάζαν φάρμακα τους περασμένους αιώνες οι «κομπογιαννίτες». Γ) Έκθεση με 150 έγχρωμες φωτογραφίες άγνωστων μέχρι τότε τοιχογραφιών που βρίσκονται σε σκοτεινές γωνιές παμπάλαιων μοναστηριών και εκκλησιών της περιοχής. Δ) Έκθεση με εκατοντάδες έγγραφα περασμένων αιώνων που φωτίζουν σε πλάτος και βάθος την κοινοτική, κοινωνική και ιδιωτική ζωή των Ζαγορίσιων. Ε) Έκθεση εκατοντάδων εντόμων που ζουν σε βουνόκοφες και κοιλάδες του τόπου. Στις πνευματικές δραστηριότητες του Συλλόγου ανήκουν και τα φολκλορικά μνημόσυνα που έγιναν στη μνήμη δύο μεγάλων Ζαγορίσιων, που ιστορικού Ι. Λαμπρίδη και του Μουσικού Μ. Καστέλη.

Οι φετινές εκδηλώσεις αρχίζουν με τη «Μνημοσύνη 43» δηλ. του φρι-

κτού χαλασμού της περιοχής από τους Ναζί. Στη συνέχεια θα παρακολουθήσετε έκθεση με θέμα την αρχιτεκτονική διατερότητα του Ζαγορίου και το εσωτερικό των αρχοντικών του. Κι εδώ θα πρέπει να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα όσους μας άνοιξαν με πολλή προθυμία τα σπίτια τους για να συγκεντρώσουμε το υλικό αυτό.

Παρακολουθώντας κανείς την έκθεση μεταφέρεται αρκετά χρόνια πίσω και προσπαθεί να κατανοήσει τον τρόπο ζωής εκείνων των ανθρώπων. Ξεκινώντας από τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούσαν, την πέτρα και το ξύλο, για την κατασκευή σπιτιών, δρόμων και άλλων οικοδομημάτων, βλέπει με ποιο τρόπο γίνονταν η μεταφορά τους από τον το-

υπέροχα δείγματα της τέχνης του που κοσμούν κάθε γωνιά του Ζαγορίου σπιτιού και δείχνουν την καλασθησία του νοικοκύρη του.

Όμως το θέμα έκθεσης δεν είναι άσχετο με τη Μνημοσύνη της καταστροφής του μεγάλου μέρους του Ζαγορίου. Τα δύο έχουν μια άρκτη συναισθηματική ζεύξη. Αυτά τα σπίτια, τις εκκλησίες, τα σχολεία που με τόσο μεράκι και δουλειά ολοκλήρης ζωής έφτιαξαν οι Ζαγορίσιοι, ήρθαν ν' αφανιστεί η φριτιά του κατακτητή και ν' αλλάξει ριζικά τη ζωή εκατοντάδων οικογενειών ξεριζωνώντας τις και στρέφοντάς τις σε αναζήτηση, σε άξενους συνήθως τόπους, καινούριων πόρων ζωής. Αυτά τα πέτρινα μνημεία έγιναν μάρτυρες συγκλονιστικών γεγονότων. Οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί: 171 εκτελεσμένοι, 1652 καμένα σπίτια, 13 σχολεία, 7 εκκλησίες, 1 μοναστήρι, 1 εξωκλήρι.

Τι φοβερές ώρες για τους Ζαγορίσιους τότε! Ίσως δεν είμαι το κατάλληλο πρόσωπο να τα διηγηθώ όλα αυτά, μια και δεν τα έζησα η ίδια. Όμως οι διηγήσεις των δικών μου ήταν τόσο έντονες!

Τα χρονικά και το ποίημα που θα διαβαστούν θα μας μεταφέρουν 40 χρόνια πίσω και θα νιώσουμε την τραγικότητα, το μεγαλείο και τη σημασία εκείνων των στιγμών.

Τι μεγάλες αλήθειες εκείνες οι ώρες! Τότε οι Ζαγορίσιοι έδειξαν τη βαριά τους κληρονομιά. Πόση ομοψυχία στις δυσκολίες, πόση σύμπτωση στους κοινούς αγώνες εναντίον του κατακτητή, απόδειξη η ανυπαρξία προδοτών και μαυραγοριτών. Η στάση της Ζαγορίας γυναίκα περιήφηση κακατετική όσο ποτέ.

Ελαχιστον φόρος τιμής σ' αυτούς που έπεσαν ηρωικά η σημερινή συμπεριφορά μας εδώ. Ορόσημο το φετινό τους παράδειγμα στο χωριό για τους μεταγενέστερους. Ας τους θυμόμαστε πάντα!

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

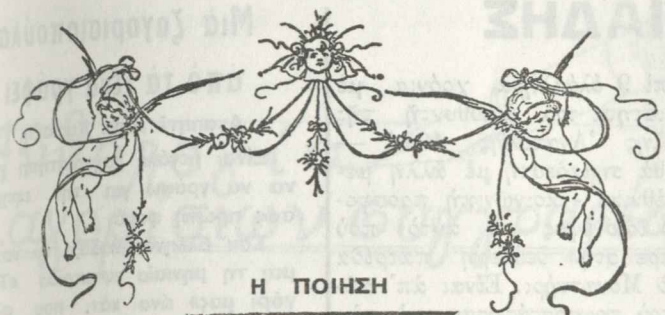
Στο Καπέσοβο οι αρκούδες κατέσφαξαν μερικές κερασίδες, που για να ξαναγίνουν θα χρειαστούν πολλά χρόνια.

Στη Ελάτη κατέστρεψαν πολλές κυψέλες με μελίτσια. Ανάλογες καταστροφές έγιναν και σ' άλλα χωριά.

Τι να λένε άραγε τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Γεωργίας, όπως και οι οικολόγοι, που σ' ανάλογες περιπτώσεις γίνονται ακατανόητοι και —ας μας επιτρέψουν— παραδοξολόγοι.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ:

ΒΙΤΣΑ: Συγχαρητήρια στον Ειστάθιο Παν. Βασδέκη που πέτυχε στη σχολή Φυσικής Παράγοντες ΚΑΤΕΕ Φλώρινας. Καλή σπουδή! Έρχεται ο λαϊκός ζωγράφος και ο ξυλογλύπτης να μας δώσει αυτά τα

Η ΠΟΙΗΣΗ

ΧΙΝΟΠΩΡΙΑΤΙΚΗ ΒΡΟΧΟΥΛΑ

Θλαμένο το χινόπωρο μες' την άναρχη χιλιό, ο ήλιος ρέει: σ'α κλαδιά κι' απόμακρη μαυρίλα, σ'την ούρανο απάντηχη απλώνεται η βροδιά.

Κ' οι σκέψεις μέσ' στο σούρπο, σ'α δάκρυα παναμένα, βόλως κανένα μνημείο θάβονται κλωνί, σ'ε λυτρώμη ξεχειλίσμα, δυό θάλαρα που κλωνί.

Τό κλωνίαιρ ποίκαφε κλάβε θροσίδε χαρούλα, κλώνει φρυγμένα τ'α φτερά, και πάει φλογισμένο

σ'α θάλα μεσ' στο θάλας του χωρίς να τ'ο προσμένω.

Μά θιμένα που με φλόγριζε, σαν όπως θά με δέρνει χιονιάς και άνεμδρόχο, χλωμή γαλιτρεμένη βροχούλα του χινόπωρου μεσ' στην καρδιά μου μένει,

Τό σιγαλό κροτάλισμα που στέλνεισ' απ' τα νέφη. 'Ανάλαφα στη στέγη μου, σαν μιάς ταγγιάνας ντέφι, θά μου μιλάει για άνοιξη και όλο θά μου γνέφει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΛΗΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Μ. ΖΟΥΜΠΟΣ (1901 — 1981)

Με την συμπλήρωση δύο χρόνων από το θάνατό του, για να τιμήσει η μνήμη του άξέχαστου Σωτήρη, που ήταν και Ζαγορίσιος, η κατάσταση της Ζαγορίας γυναίκα περιήφηση κακατετική όσο ποτέ.

Ελαχιστον φόρος τιμής σ' αυτούς που έπεσαν ηρωικά η σημερινή συμπεριφορά μας εδώ. Ορόσημο το φετινό τους παράδειγμα στο χωριό για τους μεταγενέστερους. Ας τους θυμόμαστε πάντα!

Ελαχιστον φόρος τιμής σ' αυτούς που έπεσαν ηρωικά η σημερινή συμπεριφορά μας εδώ. Ορόσημο το φετινό τους παράδειγμα στο χωριό για τους μεταγενέστερους. Ας τους θυμόμαστε πάντα!

(Αρχείο Πελοπ. Οικονομική)

Μιά η φωνή μας

Είνα πικρή η Αλήθεια.

Τούτη η μελάνη αζαχάρωτη, γι' αυτά τα παρακάτω.

Αλλοίμονο αν ήταν η ζήλα ψώρα... Μα πρέπει να πω δυο λόγια για τούτο το παράξενο πούρχειται σα μπόρα.

Χτίζουν διόροφα και στα χωριά, πλούσιοι κι όσοι χρόνια έλειπαν κι αργά θυμηθήκαν τέτοια «επένδυση» να κάνουν.

Ας όψονται όσοι δεν τάκαναν αυτά τα άραφα κομάτια —κληρονομιά μ' απ' το παππού σου λένε— γήπεδα, παιδικές χαρές, ο κόπεδα με κλήρο άστεγοι να χτίζουν.

Αυτός ο πάπος δεν έχει ανάγκη από νεκρούς που γύρισαν να βρουν τους υπηρέτες. Θέλει νέους ζωντανούς που θα χουν βέβαια σπιτάκια, αλλά θα προσπαθούν για άλλες επενδύσεις: Δρόμους, Εργοστάσια, Δουλεζιά εκεί στα χωριά να κρατηθούν, Κα-

Ο ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ

Σκυφτός γυρτός συλλογισμένος έχει το βλέμμα καταιγής, μονάχα πίκρα και μαράς: γιαμάτος είν' ο δυστυχής.

Και κάτ' από το θολό του μάτι, δάκρυ κρεμίστηκε πικρό κι' έργογονούσε σ' άχλει: το μαρμαμένο του χέστο.

Και μένει να θυρή άκόμα, συλλογιστός τη γή σκυφτός με πλανημένο το το βλέμμα! Ω πίκρα που την έχει: αυτός!

1-4-24 Σ. ΖΟΥΜΠΟΣ

τασκήνωσης για παιδιά, κι όχι πως θα κλωστήσουμε στο πανηγύρι: ή να αλαφρύνουν μερικοί το χρέος μόνο με δυο - τρεις χιλιάδες δίνοντας στο Σύλλογο ή στο παππά για να γραφούνε κι ευεργέτες...

Η πραγματική αγάπη και φροντίδα για το Ζαγορίσιο χίμα μας πρέπει να φτιάχνει: γροθιά το χέρι μας που θα χτυπάει εκείνες τις ψηλές... τις πόρτες.

Για να σταλεί ο γιατρός για γιατριά κι όχι για απαρνίτες...

Αγάπη! Ενότητα! Συνεργασία! ε-μείς ανάμεσά μας και μια η φωνή μας, για να μας ακούσουν εκείνοι που μπορούν να δώσουν πραγματικά τι θέλει η ύπαρξός, το όμορφο ΖΑΓΟΡΙ!

Δεν φέρουν οι πίσω τη ζωή σ' αυτούς που παύ' μπροστά ανήκει. Η φείρα νά'ναι δεχτή. Χαρά να φέρνει κι η μπόλικη ζωτάνια των παιδιών μας.

ΧΡ. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Πολλοί είναι αυτοί που υποστηρίζουν ακόμα και σήμερα ότι η νεολαία μιας δεν θέλει να γυρίσει στις ρίζες της, δεν δέχεται την παράδοσή μας, δεν της αρέσει η ζωή στα χωριά μας, έτσι και για λιγοήμερες διακοπές το καλοκαίρι.

Η μεγαλύτερη διάψευση όμως, όλων αυτών, των επιδερμικών εκτιμήσεων, δόθηκε από την Ζαγορίσια νεολαία και φέτος.

Είναι γεγονός ότι αυτή τη χρονιά περισσότεροι νέοι θέλησαν να περάσουν τις διακοπές τους στα χωριά που γεννήθηκαν οι ίδιοι ή οι δικοί τους και η παραμονή αυτή δεν ήταν πνιγμένη στην αδιαφορία και στην ανεμελιά. Σε πολλά χωριά με την συσπαστική συμμετοχή της νεολαίας και με την εμβέλεια της φαντασίας και της ζωντάνιας της αναπτύχθηκε μια πρωτογενής ερασιτεχνική καλλιτεχνική και πολιτιστική δραστηριότητα.

Για παράδειγμα στο Τσερβάρι η νεολαία με την δράση της απέδειξε περίτρανα όχι μόνο την αγάπη της για τον τόπο που μεγάλωσαν οι γονείς τους αλλά και τον σεβασμό της στην παράδοσή μας στα τριαγούδια τους χορούς και τις γενικότερες κοινωνικές μας εκδηλώσεις. Ταυτόχρονα προσπάθησε να παντρέψει αρμονικά την παράδοση με τα καινούρια μνημεία της προοδευτικής κουλτούρας που αναπτύσσονται σε όλη την χώρα μας, και σε πείσμα των ξενόφερτων ερεθισμάτων που σκόπιμα εισάγονται για να απομυνώσουν την νέα γενιά από την παράδοσή τους, αγνέσει του παθού μας και τα προβλήματα του τόπου μας.

Η αγάπη για την Ζαγορίσια μας παράδοση στη νεολαία σήμερα, δεν αναπτύσσεται —και ούτε πρέπει ν' αναπτύσσεται— με ένα τρόπο φρενιχολικό, εκκλησιαστικό, και γενικά παλαιοχρονιστικό, αλλά αναπτύσσεται μ' ένα τρόπο που διατηρεί το «παρδοσιακό» το συνδέει και το ανιμνύει με το νέο πάνω στη βάση του προοδευτικού και του ποιοτικού ανεβασμένου.

Η απάντηση εκφράσεων μουσικών όπως του πανέμορφου δημοτικού μας τραγουδιού «Ξενητέμνο» μ'αυτούς, της κολοσιαίας λαϊκής σύνθεσης της «Δραπέτσινας» που ακούστηκε στην αφιερωμένη βραδιά για το Ρεμπέτικο τραγούδι είναι ένα δείγμα ότι η Ζαγορίσια νεολαία δεν σημειώνει ονικά τεύχη στα μουσικά της ακούσματα και γενικά έχοντας σαν πύδα της πάντα την ποιότητα.

Μέσα σ' αυτό το πνεύμα έγινε και η εκδήλωση στα μέσα του Αυγούστου στον Ελαφότοπο για το Ρεμπέτικο τραγούδι.

Κάθε χρονιά που περνάει περισσότεροι νέοι συνειδητοποιούν ότι, αν όλοι γενικά οι Ζαγορίσιοι, είτε αυτοί ζουν στα χωριά είτε στην πόλη νέοι και γέροι, ο καθένας απ' το δικό του μετερίζι, δεν ενδιαφερθεί για το Ζαγόρι μας, τα χωριά μας θα τα βλέπουμε να αργοπεθαίνουν. Αυτό φυσικά η νεολαία του Ζαγορίου δεν το θέλει, έχει διάθεση, και μέσα από την πρωτοβουλία πολιτιστική δραστηριότητα, να παλεύει για να συνεχίσουν να ζουν τα χωριά μας.

Σήμερα ανιμνύονται καινούριες προσπάθειες για το ξαναζωντανέμα του χωριού μας. Η νεολαία από τη θέση της θα δώσει και αυτή τη σημαντική συμβολή της.

Τσερβάρι 1983

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΡΙΜΙΚΗΡΗΣ

Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Ελαφότοπου

- ★ Ζεστάνα με το χειμώνα να σε φάω το καλοκαίρι.
- ★ Σ' αγαπάω σαν το φίλο στον κόρφο.
- ★ Ζήσε Μάη μ' να φας τριφύλλι.
- ★ Φόρεσ' ο γύφτος θρακί κάθε ρούγα και το λει.
- ★ Γέλα με να σε γελώ να περνάμε τον καιρό.
- ★ Έχω νόφη όμορφη άς είναι και ταμπιλάρ.

Ο ΣΟΥΔΕΝΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Αυτοβιογραφικά - Βιογραφικά

• Αυτοβιογραφικά:

Ηπειρώτης, Ζαγορίσιος. Έγεννήθη εν Άνω - Σουδενίς το 1879. Μικρός ήρoluθησε τον πατέρα του, εγκαταστημένον εν Μοναστηρίω Μακεδονίας. Αποπερατώσας το 1898 εκεί τας γυμνασιακάς του σπουδὰς ἐφοβήθησεν ἐπὶ διετίαν εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀναμύζον τότε Ἑνταύριον καὶ Πραγματικὸν Λύκειον Στεφάνου Νούκα, ὅπουθεν ἀπεφοίτησε κατὰ 6 α θ μ ο ν π ρ ὶ τ ο ς.

Ἠκολούθησε τὸ ἱραπευτικὸν στάδιον. Διορίσθη τὸ πρῶτον παρὰ τῇ Τραπεζῇ Θεσ/νίκῃ, παρ' ἣ ὑπηρετήσεν ἐπὶ τετραετίαν. Παραυτῆς προσελήφθη παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου εἰς Μακεδονίαν ἐγκαταστάσει τῆς.

Μία μελέτη του σχετική με τον Μακεδονικό αγώνα εκτυπώνεται από την Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδῶν στη Θεσσαλονίκη.

Ὑπερτίσας παρ' αὐτῇ ἐπὶ δεκαοκταετίαν, κατ' ἀρχὰς ὡς Τμηματάρχης, ἀκολούθησεν ὡς Διευθυντῆς, ἐν Μοναστηρίῳ καὶ Μυτιλήνῃ. Τὸ 1923 παρτήθη διὰ τὰ ἐγκατασταθῆ ἐν Ἀθήναις, ὅπου προσελήφθη ὡς Διευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς, ἣν ἔκτισε καὶ διευθύνει.

Γνωστός εἰς τοὺς Μακεδονικοὺς πνευματικοὺς κύκλους, δημοσιογραφικὰς ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτών, ἐπὶ τουριστικὰς ὑπὸ διάφορα ψευδώνυμα, ἰδίως ὡς «Πυγμαλίων» εἰς τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐφημερίδα «Νέα Ἀλήθεια». Τὸ 1908 δὲ ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐφημερίδῃ τὴν μετὰ ἀδελφικῆν ιστορικὴν περιγραφὴν τῆς ἀνακρίψεως ἐν Μοναστηρίῳ καὶ τῆς ἀποδοτικῆς εἰς τὴν πόλιν ταύτην καθόδου τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος μετὰ τὴν συνεργασίαν φιλογενῶν Μοναστηριωτῶν ἔδωκεν ἐν τῇ ἐφημερίδᾳ «Φῶς», εἰς ἣν ἔγραψε τακτικῶς μέχρι τῆς κατοχῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τὸν Σέρβον.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Μοναστηρίῳ κοινωνικῆς του δράσεως δὲν ἔπαυσε δημοσιογραφικῶς εἰς πλείους ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ περὶ θεμάτων ἐθνικῶν.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ Τουρκία ἐπέτρεπε ἐλευθεροτυπίαν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ οἱ φιλογενεῖς διευθυνταὶ καὶ συντάκται τῆς Νέας Ἀληθείας ἐπέμελλον νὰ κρατῶσι τὰς στήλας τῆς ἀνομιᾶς εἰς ὅλους τοὺς φίλους τῆς διὰ τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας. Δημοσιογραφικῶν παντὶ σθένει κατὰ τῶν προπαγανδῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Νεοτουρκικοῦ κοι-

τάτου ἐφυλάκισθη τὸν Ὀκτωβρίον τοῦ 1912, ἀποφυλακισθεὶς τῇ ἐπεμύδασι τῶν προσένων Γαλλίας καὶ Ρωσίας κυρίως ὅμως λόγω προσεγγίσεως τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων πρὸς τὴν Φλώρινα.

Διεκρίθη ἐν Μοναστηρίῳ εἰς τὴν ἔδρῃ καὶ διοργανῶσιν ἡθικοπολιτικῶν καὶ ἐθνικῶν συλλόγων, κυρίως τοῦ Συλλόγου τῶν Φιλομάων, διὰ τῆς δράσεως καὶ τῶν πόρων τοῦ οὗτου σωματείου ἠγροράσθησαν τὰ πρῶτα ὅπλα τῆς τοπικῆς κατὰ τὸν Βουλγάρων ἀμύνης τῶν Μοναστηριωτῶν Ἑλλήνων. Τακτικὸς συνεργάτης τῶν ἐκείστω Ἀρχιερέων καὶ Προξένων τῆς Ἑλλάδος, χρηματικὰς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἔφορος τῶν ἐθνικῶν οἰκοτροφείων καὶ μέλος ἐξαρχικῶν ἐντροπῶν τῆς διαχειρίσεως εὐαγῶν Ἱδρυμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Μοναστηρίου (Ναὸν, Σχολὸν, Νοσοκομεῖον).

Ἐν Μυτιλήνῃ κατὰ τὴν ἐθνικὴν συμφορὰν τοῦ 1922 ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἔδρῃ καὶ ὁργάνωσιν τῆς ὑποδειγματικῆς καταστάσεως διὰ τὴν λειτουργίαν «Παλλεσθιακῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων» κατορθώσας διὰ τῆς συνεργασίας μετὰ ἐπιλέκτων μελῶν τῆς φιλογενοῦς κοινωνίας Μυτιλήνης νὰ ἀνακουφισθῇ ἐπ' ἀρκούντων χρονικῶν διάστημα διὰ τοπικῶν πόρων πληθυσμοῦ δεκάδων χιλιάδων προσφύγων.

• Βιογραφικά:

Βιογραφικὰ τοῦ Νικ. Γεωργιάδου ἔσθ' ὅσα παραθέσωμεν πολὺ λίγα.

Στὴ μικρὴ του πατρίδα τὰ Πάνω - Σουδενά τοῦ Ζαγορίου Ἰωαννίνων ἔζησε τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς του. Αὐτὰ ὥστόσο μετὰ τὴν συμπόρευσιν καὶ μίαν ἐξαιρετικὴν Μάννα, τῆς Εὐγενοῦλας, στήθησαν ἱκανὰ νὰ ἐμπνεύσουν καὶ ἐνσταλάξουν στὴν ψυχὴ τοῦ Νίκου Γεωργιάδου μὴ παθολογικὴ ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσιν στὴ γενέτειρα καὶ ἀποστασίαν τοῦ πατρίδος. Εἶναι ἡ προσφορά τοῦ Ζαγορίου στὸ χωριὸν τοῦ ἀνυπολόγητον. Ἡ πῦρ μεγάλη μετὰ πλῆθος ἄλλων εἶναι ἡ σύστασις καὶ λειτουργία τῆς Λαμπρινῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς στὸ χωριὸν, ἣ ὅπου φῶτος γιορτάζει τὰ 50 χρόνια ἀδιατάρακτος λειτουργίας τῆς. Χίλιες ἀπόφοιτοι εἶναι οἱ πολυαγαπῶμεν τῆς Σχολῆς, πού εἰναι σκορπισμένους σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἀποκαταστημένους ἐπαγγελματικὰ.

Κατὰ ἄλλο ἀξιόλογο πού εἶναι μνημονεύσιμον σὰν βιογραφικὰ τοῦ Γεωργιάδου εἶναι καὶ τοῦτο. Ἀπὸ τὸ Μοναστήριον δὲ δρεθῇ στὴ Μυτιλήνῃ. Ἡ παρουσία του

ἐκεῖ ἐπὶ 9 δόκλιτρα χρόνια μετὰ τὴν ἐξορία τοῦ διευθυντῆ τῆς Τραπεζῆς Ἀνατολῆς 1914 - 1923 θὰ σημαδεύτῃ μετὰ ἄλλη μεγάλη ἐθνικὴ - κοινωνικὴ προσφορά στὸ ἔθνος μετὰ αὐτὸ ποὺ πρόσφερε στὴ δεύτερη πατρίδα του, τὸ Μοναστήριον. Εἶναι ἀπ' αὐτοὺς πού πρωτοστάτησαν γιὰ τὴν περίθαλψιν καὶ ἐγκατάστασιν 100 χιλιάδων προσφύγων στὸ Νησί τῆς Σαπφῆς, ὅταν κινηγῆναι, ἐξουθενωμένοι, βγήκων στὸν καιρὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς στὴ Μυτιλήνῃ. Ὅλη αὐτὴ ἡ δουλειά, ὅσες οἱ προσπάθειες, οἱ ἐνέργειες πού ἐγέναν τότε, εἶναι ἀποτυπωμέναι σὲ ἓνα χρονικὸ μετὰ 365 σελίδας μεγάλαις δακτυλογραφημέναις. Στὸ ἔθνος κεῖμενο εἶναι καταχωρησμέναις 57 φωτογραφίαις, ἀπὸ τῆς ὁποῆς μερικὲς περισσοτέρου μοιάζουν μετὰ ζωγραφικὰς πινάκας.

Δὲν εἶναι ὥστόσο οἱ δύο μεγάλες αὐτῆς ἐργασίαι τοῦ Γεωργιάδου, καθὼς καὶ ἡ ἔδρῃ καὶ λειτουργία τῆς βιοτεχνικῆς σχολῆς στὴν πατρίδα του τὰ μοναδικὰ ἐπιτεύγματα.

Ἡ προσφορά τῆς προσωπικότητός αὐτῆς μετὰ παρυστάτη τῇ Μοναστηριώτικῃ σύγχρῳ τοῦ Βιργιλίου σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του εἶναι ἀπύκνη καὶ δυστυχῶς ἀγνωστὴ ἕως τῶρα. Ὁ Γεωργιάδης μένει ἀνεξερευνήτος καὶ θὰ χρειασθῇ μόχθος πολλὸς καὶ μεγάλη προσπάθεια ἢ προσωπικὴ ἐκκέντρωσις τοῦ μεγάλου Σουδενιώτη νὰ γίνῃ γνωστὴ στὴν ἑκτασίη πού τῆς ταίριαζει. Εὐτυχῶς δὲ ὁγκωδὲς ἀσχετοῦ τοῦ Γεωργιάδου διαφυλάσσεται μετὰ ἀσφάλειαν καὶ περιμένει τὸν ἐρευνητὴν - μελετητὴν πού θὰ καταπιεσθῇ μ' αὐτὸ.

Εἶναι μὴ φοιτητὴν διάνοια ὁ Σουδενιώτης αὐτός, πού καὶ ἡ πρώτη ἐπαφὴ μαζί του καταπλήττει γιὰ τὴν μεθοδικότητά, τὴν ταξινόμησιν, τὴν ἀκρίβειαν ἐργασίας μετὰ τὴν ὅπου ἐπεξεργάζετο τὸ ἔθνος του.

Ὁ Γεωργιάδης πέθανε τὸ 1967 σὲ ἡλικία 88 χρονῶν.

Ἡ ἀτυχήσιμος τῆς μελέτης του «Ὅσα ἔγραψα στὸ Μοναστήριον 1903 - 1912» ἀπὸ τὴν Εταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἥς γίνῃ ὁρόσημον γιὰ περαιτέρω ἔρευνα μετὰ θέμα: «Ὁ Ν. Γεωργιάδης καὶ τὸ ἔργο του».

Ῥημεῖς ἐκπράξουμε τίς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸ μεγάλο Ἱδρυμα, τὴν Εταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, πού ἀναπαύεται στὸ αἶγμά μας νὰ τιμῇ τὸ Ν. Γεωργιάδην, πού εἶναι, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος, τὸ γέννημα Σουδενιώτης, τὸ θρέμμα Μακεδόνας. Ἡπειρωτὸ - Μακεδόνας, σπουδαῖο τέκνον καὶ τῶν δύο μεγάλων διαμερισμάτων τῆς Χώρας.

ΣΤΑΘΗΣ Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ
Σουδενιώτης

Μία ζαγορισιοπούλα

ἀπὸ τὰ ξένα γράφει

Αγαπητὴ κύριε Κυριαχί,

Εἶναι μεγάλη ευχαρίστησις γιὰ μένα νὰ γράψω γιὰ τὴν ἐφημερίδα σας πρώτη φορά.

Σαν Ἑλληνοκαναδὴς τὸ νὰ δεχῶμαι τὴν μηνιαία ἐφημερίδα «Τὸ Ζαγόρι μας» εἶναι κατὰ τὴν ἀληθινὰ ἐκτίμησιν.

Ζητῶ συγγνώμην πού δὲν μπορῶ νὰ ἴσας γράψω στὰ Ἑλληνικά γιατί ἡ Ἑλληνικὴ γραμματικὴ μου καὶ τὸ γράψιμον χρειάζονται λίγο φρεσκάρισμα.

Ὡς τὸ πρὸς τὸ νὰ διαβάζω Ἑλληνικά δὲν συναντῶ δυσκολίες.

Διαβάζοντας τὸ φύλλον τοῦ Αυγούστου βρήκα ἐνδιαφέρον τὸ ὅτι οἱ μαθητὲς τοῦ Ζαγορίου ἐξυπηρετοῦνται ἔχοντας τὴ δυνατότητα νὰ παρακολουθοῦν γυμνάσιο στὸ Τσεπέλοβο.

Σαν σπουδαστὴς στὸ τέταρτον τοῦ τῆς ἀνθρωπολογίας καὶ κοινωνιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου SIMON FRASER UNIVERSITY BURNABY B.C. τοῦ Καναδά, ἐνδιαφέρομαι ιδιαίτερα γιὰ τὴν κοινωνιολογίαν τῆς ἐκπαίδευσης.

Μερικοὶ σχολιαστὲς ἔχουν ισχυριστῆν ὅτι ἐνὸς κάποτε στήριζαν στὴ θρησκεία τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων μας, ἔκτοτε περάσαμε τὸ δέκατο ἑνῶτον αἰῶνα στὴν ἐκπαίδευσιν ὡς μὴ πανάκεια.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ἀπαιτεῖ ἐκπολιτισμένους προσωπικότητες, ἐκπαιδευμένες ἐδικοτῆτες ευρύτερα οικονομικὰ ἀποῦ, διατήρησις εἰδος συγκρότησης καὶ μετασχηματισμὸς τῆς σχύουσας κατάστασης τῶν πραγμάτων.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἀναμφισβήτητος ἔχει γίνῃ μαζί με τὴν οἰκονομίαν, τὴν θρησκείαν, τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ κράτος, ἓνας ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους κοινωνικοὺς θεσμοὺς τῆς κοινωνίας μας.

Μου ἀρέσει τὸ ἄρθρον πού λέει ὅτι ὅλοι οἱ μαθητὲς τοῦ Ζαγορίου εἶναι ὑπεύθυνοι στὸ νὰ φροντίζουν τὸ Γυμνάσιον Τσεπέλοβου.

Ἀπὸ προσωπικὴ μου ἀπόφασιν οἱ γονεῖς καὶ τὰ παιδιὰ τους θὰ πρέπει νὰ ἐπιμεληθοῦν τῶν ευκαιριῶν πού υπάρχουν τώρα γιὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν καλὰ μετὰ.

Στὸ προσεχὲς μέλλον θὰ ἔχω τὴν ευκαιρίαν νὰ ἔρθω νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Γυμνάσιον Τσεπέλοβου καὶ βεβαίως τὸ ὁμορφὸ χωριὸ τῶν γονέων μου, Δίλοφο.

Ἑλικρινὰ δὶκί σας
BIKY ΚΩΣΤΑ
VONKOUVER - ΚΑΝΑΔΑ
(Ελευθερία μετὰφρασιν ἀπὸ τὰ Ἀγγλικά).

ΕΥΧΗ

Τὴν ἐγγονὴν μου Πολίνα Κ. Βαγγελῆ, πού πῆγε στὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον (Σχολὴ τοπογραφικῶν Μηχανικῶν) τὴ φιλί με πολλὴ ἀγάπη καὶ τὴν εὐχην: καλὴ πρόδο.

Ὁ παππούς τῆς
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΑΟΥΣΗΣ

Ἀνθολογία
Ζαγορίσιων συγγραφέων

Συνέχεια ἀπὸ τὸ «ὁδοπορικὸ» τρῦ ΓΙΑΝΝΗ ΣΑΡΑΛΗ:

ΜΑΝΑΣΗ

Ὁ δρόμος ἀπὸ Ἑλλάτῃ - Μανασὴ εἶναι μὴ πρᾶσινη διαδρομὴ πού τὴ διαφεντεύει ἡ δεσποτεία τοῦ ξεροπλάτανου μετὰ τὰ θραυφερά τῆς πλάτης ἀπὸ τὰς πλάγιες. Ἡ φουντουκιά πού τὴν, δὲν ἔχει καμιά σχέση μετὰ τῆς γνώριμης μικρῆς φουντουκίας πού συναντᾶς στὸ Δυτικὸ Ζαγόρι. Ἀνταρτομένη σὴν πελώριος πολυέτατος, ὀρθώνει τὸ ἀνάστημά της προσπαθώντας νὰ φτάσῃ τὸ ὕψος τοῦ ἑλαιοῦ. Καθὼς διασχίζει τὰ φρεσκοανωγμένα χώματα τοῦ δρόμου, ἀναρωτιέσαι, πού θὰ σὲ ὀδηγήσῃ ὁ ἀτέλειωτος δρόμος, μετὰ τὴν δεκαετίαν, πῶς ἐδῶ κάπου πρέπει νὰ τελειώνῃ ἡ ἀνθρώπινη δραστηριότης καὶ πῶς δὲ μπορεῖ νὰ σκαρφαλώσῃ πρὸ πάκου καὶ νὰ δημιουργήσῃ κάποια ζωὴ ἄξια λόγου.

Μὲ κατὰ τέτοιες σκέψεις ἀντικρύζουμε μὴ νεόχτιστη θυσία. Διαβάζουμε: Προσχή, νερὸ κρύο! Πίνετε μετὰ πεντάλεπτον.

Πράγματι, τὸ νερὸ ξεχύνεται παγωμένο ἀπὸ τὰ δροσερά στέρνα τῆς θυσίας καὶ μὴ δοκιμὴ σὲ πεθερὴ ἀπόλυτα.

Δὲν προλαβαίνουμε ν' ἀφήσουμε τὴν φυλόξενη πηγὴ καὶ λίγο πρὶν πέρα μας ἀφηνιάζει ὁ μαῦρος χαλασμός, τὸ χωριό! Ἡ πρώτη ματιὰ πού βλέπουμε, ἐξαφανίζει τὴν εὐκρίνη πού πλάθαμε λίγο πρὶν γιὰ τὸ ἄμυρο χωριό. Ἐδῶ πάνω, στὴν ψηλὴ τοῦτῃ κορφῇ τοῦ Ζαγορίου, πού τὰ μάτια σου γεμίζουν οὐρανὸ καὶ ἀναπνεύεις αἰθέρα, ζοῦσε κάποτε τὸ χωριό, πού ἦταν ἀπὸ τὰ πρὶν ἀντιπροσωπευτικὰ Ζαγοροχώρια καὶ εἶχε ἀποσπῆ μετὰ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν ταξιδευτῶν κατοίκων σου, γιὰ νὰ ὀφείσῃ τριώροφα παλαιότατα καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα ζῆλευτο καὶ. Μὰ τώρα, ἡ ἀλγεινὴ ἐκπτώσις, πού σχηματίζεται μετὰ τὴν πρώτην ἐπαφὴν, γίνετα πρὶν φοβερὴ ὅσο προχωρεῖς καὶ ἀντικαταβάλλεσαι. τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς, τὴν ἔκτασιν τῆς συμφορᾶς, ὅσο σὲ κανένα ἄλλο χωριό, γιὰτὶ ἀκριβῶς, ἔχεις μπροστά σου, ὅλα ἔκτεινα τ' ἀπομεινάρια πού κρατήθηκαν ὀρθὰ, μετὰ τὴν σκαρπαντικὴ μακρύλα, ἔτσι ἐπὶ τῆς θαρρείς, γιὰ νὰ σοῦ δώσουν κάποιον μέτρο σύγκρισης, καθὼς διηγούνται τὸς εὐχλωτὰ τὴν ἀνυστόρητην συμφορὰ, πού σκέπασε τὰ πάντα!

Ἄς ἦταν νὰ μὴν ἔμεινε τίποτε ὀρθὸν ἀπὸ τὸ πανέμορφο χωριό! Ποιὴ ἡ φαντασία σου δὲ θὰ μπορούσε νὰ ζωικανέψει τὴ χαμένη πραγματικότητα! Τώρα οἱ πελώριοι τοῦτοι πού ὀρθώνονται μπροστά σου σὴν τρομερὴ φοβερὰ, καπνισμένοι ἀπὸ τὴν Περιμανικὴ φωτιά, σοῦ πλάκωνουν τὴν καρδιά καὶ ἓνα ἀβάσταχτο ἀγχος νοιώθεις νὰ σὲ πνίγει καθὼς στέκεσαι δοῦδος καὶ ὀκλῶς μπρὸς τὰ μαῦρα χαλάσματα!

Ἐνὰ ῥίγος ἀκαθάρτιστο διατρέχει τὰ μέλη σου καὶ κάποιος φόβος σὲ σταματᾷ καὶ θέλεις νὰ γυρίσεις πίσω, νὰ τραβήξῃς τὰ μάτια σου ἀπὸ τὸν φοβερὸ τοῦτο χαλασμό.

Σταματοῦμε στὴν πρόσφῃ ἐνὸς σπιτιοῦ πού στέκει ἀπετραχτῇ, μετὰ τὴν στήριξη. Στὰ παραθύρια τῆς σκαρφαλώνει μὴ κατὰφορτὴ κληματαριά, π' ἀγωνίζεται τόσο ἐνδυνεικνικὰ νὰ σκεπάσῃ τὰ χαλάσματα μ' ὅλη τὴν πρᾶσιν λαχτάρα τῆς. Τὰ σταφύλια προφανῶς κρέμονται καὶ περιμένουν τὸ χαμένο νοικοκύρη τους νὰ γεύετῃ τὸν ὄρμον καρπῶν. ὁλοκαύσῃ στὴν ἀρμένην τοῦ φυγῆ. Τὴν κοιτᾷ σιωπηλὸ καὶ ἀναλογιζόμενος τὸ χωριὸ τοῦτο δρᾶμα, πού παύθηκε μὴ μέρα καὶ τὴν ἀντιναμὴ τῆς ζωῆς. Ἀναρωτιέσαι, πού ὀρθῃς ὅλη τοῦτῃ τὴν ἡμέρα ἡ ἀρσασμένη κληματαριά πού θέριψε τόσο, χωρὶς τὴν φροντίδα τῶν σταφυλιῶν χωριῶν πού τὴ φύτεψαν κάποτε. Ἀδιάφορη θαρρεῖ, λικνίζει τὰ λυγρὰ τῆς ελαστικὰ στὸ κενὸ καὶ χαίρεται τὸν ἥλιο, ἀφήνοντας ἔτσι ἐπιδεικτικὰ τὰ σταφύλια τῆς, νὰ μαυρογυαλίζουν στὸ φῶς πού τὰ

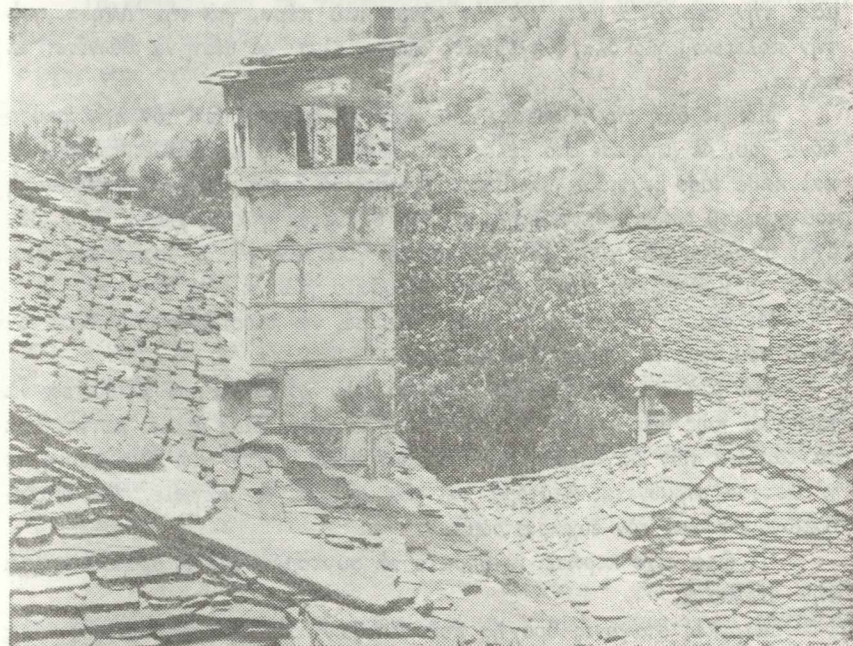
λούζει, τραγικὴ εἰρωνία πρὸς ἀνηλεῆ χαλασμό πού τὰ πνίγει.

Ἀφήνουμε τὴ στοιχειωμένη κληματαριά μετὰ κάποιο παράπονον γιὰ τὸ ἀνέλεον τοῦτο χαροκοπὶ τῆς καὶ σταματοῦμε στὴν πλατεία τοῦ ἑρμείου χωριοῦ. Ἐνὰς γιγαντωμένος πλάτανος, πού παρόμοιος δὲ συναντήσαμε ἄλλου, σκιάζει τὰ γύρω, μετὰ δύο φυλῶρες πρὶν πέρα, δὴλα στὴν ἐκκλησίαν.

Τὸ χωριὸ λουφαγμένο λὲς ἀκόμη ἀπὸ τὸν τρῶμα τῆς φωτιάς, καταλαγιάζει. Σ' ἓνα θαυόλυμα, ἔτσι σὰ νὰ θέλει νὰ κρύψῃ τὸν πόνο τοῦ, πού σοῦ καίει τὴν καρδιά. Παντοῦ χαλάσματα.

Τὸ σχολεῖο καὶ ἡ μὴ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας, καμένα. Ὅσα σπέντα ξαναχτιστήκανε ἀπὸ τὸ κράτος, ξεπροβάλλουν σὴν ἀνελέητος σκαρπαντικὴ μετὰ τῆς στέγης τοῦ πιστόχαρτου, τραγικὴ ἀντίθεση ἀκόμη καὶ στὰ λιγοστά λείψανα τοῦ παλαιοῦ χωριοῦ. Εἶναι ἀλήθεια πῶς στὸ Μανασὴ δὲν ἔγινε τίποτε ἀπὸ τὴν στέγασιν. Δὲν ξέρω γιὰτὶ ἔμεινε τόσο παραμελημένο, ὅσο κανένα ἄλλο χωριὸ τῆς περιφέρειας.

Τὴν προσοχὴ μας ἄθελα κάποιο πελώριο σπῆτι πού στέκει

μετὰ τοὺς τέσσερις τοίχους του, παχύφθα μετὰ δόκλιτρα τὰ μεγάλα του παράθυρα νὰ χάσκουν σὴν ἀδελφὰς στήματα. Οἱ τοῖχοι διατηροῦν ὅλη τὴν τραγικὴν τοὺς μεγαλοπρέπειαν, μετὰ τ' ἀπομεινάρια τῶν δοκαριῶν πού προσληφίζουν τοὺς πρὶν ὀρόφους τοῦ. Τὸ κοιτᾷ καὶ τὸ δάκρυ ἀναδύει ἀκράτητον στὰ μάτια μας.

Ἡ ἀδυστάχητη ἔρημιά σὲ τρομάζει. Θέλουμε νὰ φύγουμε μὴ ὥρα ἀρχίτερα.

Ἔτσι καθὼς ὀρμαίνουμε ἀποκαταμένον μετὰ θλίψη πού δοράει μολύβι στὶς καρδιές μας, κάποιο παιδάκι ἔρχεται σμὰ μας καὶ πάλι. Τρυφερὴ ἔλπειτα, ὁ ἀπροσδόκητος ἔρχομός σου. Μὰς πλησιάζει μετὰ ἓνα ἀδύροτα χαμόγελο. Μὰς κοιτάζει κάπως παράξενα καὶ κρύβεται στὸ σούφρ κατὰ μας. Μαθαίνουμε πῶς τὸ σπῆτι ἐκεῖνο, ἦταν κάποιου Βακουλῆ, πού εἶναι τώρα στὸ παραπέτασμα.

— Τὸν πήραν οἱ ἀντάρτες καὶ οὔτε φάνηκε!

Ρωτᾷμε τὸ παιδάκι νὰ μᾶς πῇ, ὅτι ξέρει γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ. Ἀρχίζει νὰ λέει. Χαίρομαστε τὴν παιδικὴν του ἀφέλεια νὰ διηγείται τὴν καταστροφὴ καὶ τὰ περιστατικὰ τοῦ πολέμου μ' ἓνα παραυθινὸν τόνο, σὴν τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, νὰ μὴν εἶχαν συμβεῖ πρὶν, σὰ νὰ ἦταν κάποια ἐφελκυστικὰ πλάσματα τῆς παιδικῆς του φαντασίας.

Μένουμε σιωπηλοὶ γιὰ πολλὴν ὥρα, δοθασμένοι στὶς σκέψεις μας, πού τῆς σπῆτιζαν τὰ λόγια τοῦ μικροῦ.

Κι ὅμως, ὅλα πῆρ' ἀπὸ μᾶς, μακριὰ, ὅσο φτάνει τὸ μάτι μας, εἶναι θαυμάσια.

Ὁ γεροπλάτανος, ἀσυγκίνητος ἔχει στήρει σωστὸ πατηνῆρι μετὰ τὸ δροσερὸ ἀέρα καὶ σκιάζει κάθε τόσο τὰ γέρινα κλωνάρια τοῦ καὶ ἀγναντεύει γύρω του, καὶ ἀπολογιζοῦνται οἱ φυλῶρες μετὰ χίλια στήματα καὶ πρεμοπερνούζον τ' ἀσχημάτιστα φύλλα τους, σὰ νὰ τὰ κρυφοπρώει κάποιος κρυφὸς καμὸς καὶ ἀναρρίγγον κατὰ καὶ ἀσπασίνον.

Μὰς συνεπαίρνει τὸ τραγοῦδι τῶν δέντρων καὶ ξεχνάμε τὸν πόνο, πού ἀναδύει ἀπὸ τὸ ρημαγμένο χωριό.

ΠΟΛΥΠΤΥΧΟ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

(Α)
Περήμενα να απαντήσει: πρώτα ο φίλος της Προέδρου του Κέντρου Έρευνών Ζαγορίου σχετικά με την επιστολή του έκλεκτου συμπατριώτη μας κ. Γ. Δόγου, διαιρημένου επιστήμονα από τα "Αγία Σουδενά", που δημοσιεύθηκε αυτή στο με αριθμό 66 σελ. (13) φύλλο της εφημερίδας "Τό Ζαγόρι μας" και ύστερα να σχοληθώ κι εγώ με το θέμα αυτό και να διαιτησώ τις απόψεις μου. Μία όμως που ως τώρα δεν απάντησε κανένας, ως μου επιτραπεί, σαν ένα από μέλος του Κ.Ε.Ζ. αλλά και σαν Ζαγορίσιος, να γράψω με πολλή συντομία τα παρακάτω:

Αυτήθηκα πολύ από την επι-
ΚΩΣΤΑ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗ

στολή του κ. Δόγου και ποτό, γιατί υπήρξε ένας από τους πρώτους γάτες για την ίδρυση του Κέντρου Έρευνών. Συμμετείχα στις προκαταρκτικές ενέργειες για το σκοπό αυτό στην εφημερίδα "Ομάδα Έργων" με άλλους έκλεκτους και άγαστους συμπατριώτες. Μάλιστα από πρώτο γράμμα μας ("Ομάδα Έργων"), που στάλθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1977 στους συμπατριώτες μας Ζαγορίσιους έλεγε: κανένας στη σειρά πρώτο το όνομά μου. Δεν έχει τη θέση του έδω να σημειώσω και να τονίσω ποτέ άλλες στήριξη σαν Ζαγορίσιος επί δημιουργία αυτού του φορέα για την προκοπή του Ζαγορίου μας. Άλλως τε, χωρίς να θέλω να περιαιολογήσω, οι πριν από το γεγονός αυτό αυτοκινούμενοι έρευνήτες προσπάθησαν γύρω από διάφορα ζητήματα του τόπου μας, πρέπει να θεωρούνται πως αποτελούν κατά κάποιον τρόπο την προέστιά του σημερινού Κ.Ε.Ζ. Πιστεύω στην ευθυμία και στην πατριωτική ειλικρίνεια των άλλων Ζαγορίσιων που είναι μέλη στο Κ.Ε.Ζ. πως κάποιο θα έρθουν στην ανάγκη και θα προσδοκούν στην άσκηση του γεγονότος αυτού, για το ιστορικό, θέματα και μόνο μέρος γύρω από αυτό το θέμα.

Αν όμως με λύπησε, όπως γράφω παραπάνω, το γράμμα του κ. Δόγου, από την άλλη μεριά ένοιωσα και νοιώθω κάποια πατριωτική ευχαρίστηση και ικανοποίηση, γιατί ένας έκλεκτος συμπατριώτης μας Ζαγορίσιος δείχνει το χρειάζομενο ενδιαφέρον για την προκοπή του τόπου μας και υποδεικνύει μέλυστα και σωστός τρόπος ενέργειας από μέρος της ήγας του Κ.Ε.Ζ. Από την δική μου άποψη εύχριστο θερμά και διατυπώνω τα συγχαρητήριά μου προς τον κ. Δόνο για την παρηγορία της γνώμης του. Ας μου επιτραπεί να μη γράψω περισσότερα για το ζήτημα αυτό, δηλαδή με ποιά πλευρά είναι το δικό, αν δεν ίδω σχετική απάντηση στην επιστολή του κ. Δόγου

ΑΠΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

περισσότερο και άσκοπο να παρουσιάσω έδω την από κάθε άποψη υπέροχη και ζηλευτή δραστηριότητα του Ήπειρωτικού αυτού Σωματείου. Το πράγμα αυτό είναι από χρόνια γνωστό και αναγνωρισμένο. Πάντως όμως θεωρώ υποχρέωσή μου να σημειώσω πως νοιώθω χαρά και πατριωτική περηφάνεια για τη λαμπρή δράση του «Σκουφά», γιατί ανάμεσα στους ιδρυτές του στα 1896 ήταν και ο Ζαγορίσιος Καταστάτης από το Μονοδέντρο.

Μοναδικό θέμα που αναπτύχθηκε και συζητήθηκε πλατιά στο Η' Διεθνές Συνέδριο Παραδοσιακών Σπουδών, που έγινε στην πόλη μας, ήταν μέρος περισσότερο από 25 διηγήτες Έλληνες και ξένοι (Γάλλοι, Άγγλοι, Γερμανοί, Αμερικανοί, Αλβανοί, Γιουγκοσλάβοι, Ρουμάνοι κ.λπ.) ήταν «ΠΑΡΑΔΟΣΗ και ΜΕΛΛΟΝ». Σχετικά με το πρώτο σκέλος αυτού του θέματος (παράδοση) δια-

στουχείων της πλούσιας παραδοσιακής μας κληρονομιάς για τη δημιουργία ενός μέλλοντος που να δώσει τη ζωή που πρέπει στον τόπο μας. Τα ως τώρα γεγονότα και δεδομένα δεν επιτρέπουν να διατηρούμε μεγάλη αισιοδοξία για ένα τέτοιο σοβαρό θέμα. Πολλά ως τώρα περιστατικά μας πείθουν, πως δεν είναι εύκολα και ταρωτά αυτό, γιατί δεν μας άφηνει η μισαλλοδοξία και η ασυνεννοησία που παρατηρείται μεταξύ μας. Για να γίνει κάτι καλό στον τόπο μας πρέπει να θεωρηθεί πρώτα ο πολύ άρρωστος και τρομαγμένος επίσημος τοπικισμός. Αν δεν λείπει αυτή η νοστίπια είναι πολύ δύσκολο να δημιουργηθεί ο κατ'ελάχιστον φορέας αυτός που θα μπορούσε να υλοποιήσει τα πλούσια στοιχεία της παραδοσιακής κληρονομιάς του τόπου μας για μελλοντική καλλιέργεια. Ένα τέτοιο πράγμα νομίζω πως ζητάει

και ο κ. Δόνος με την επιστολή του. Ένας άλλος φορά το πολύ σοβαρό αυτό θέμα να με άπασχολήσει πολύ περισσότερο.

(Γ)
Κατά την προτελευταία μέρα (24 Σεπτεμβρίου) από το Η' Διεθνές Συνέδριο Παραδοσιακών Σπουδών έγιναν τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου Άρτας, που και αυτόνομο ή σύνταξη θα λησεί στη δραστηριότητα του Συλλόγου «Σκουφά». Δεν μπορώ να μη σημειώσω, πως δεν υπήρξε κανένας επισκεπτής που να μην έμεινε κατενθουσιασμένος από τη συγκρότηση αυτού του Ήπειρωτικού Λαογραφικού Μουσείου. Άξίζουν θερμάτα συγχαρητήρια και ο δίκαιος Ήπειρωτικός έπαινος στους συντελεστές της δημιουργίας του. Κατά την επίσκεψή μου σ' αυτό ο γους μου πέταξε χωρίς να το θέλω στο πότε θα έρθουμε και μετς οι Ζαγορίσιοι στην ειδική θέση να πανηγυρίσουμε και να καμάρωσουμε τα εγκαίνια του Ζαγορίσιου Λαογραφικού Μουσείου στη Μπάγια όπου η ιδιαιτελική λαογραφική συλλογή, ή πολύ σπουδαία, του κ. Αγάππου Τόλη περιέχει ήδη πολλοί περισσότερα και ίσως σημαντικότερα αντικείμενα με απεριγραφή λαογραφική αξία. Εξομεί να ξεπεραστούν γρήγορα οι δυσκολίες και τα προσκόμματα για να χαρούν τα εγκαίνια του.

Χρέος μας να βοηθήσουμε. (Δ)

Μαζί με τις άλλες πατριωτικές ικανοποιήσεις που δοθήκαν από την παρακολούθηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων σ' όλο το Ζαγόρι μας, ένοιωσα εξαίρετική χαρά από τις επιτυχίες της νέας γενιάς του χωριού μου και γενικότερα από τη ζήλευτη δραστηριότητα της Άδελφότητας των Κουκουλιωτών ο «Ευγένιος Πλακίδας». Οι επιτυχίες αξιοσημείωτες, τόσο στα ποδοσφαιρικά αγωνίσματα, όσο και στους παραδοσιακούς χορούς στα «Μπαγιώτικα 83».

Ο πατριωτικός μου ενθουσιασμός υπήρξε ζωηρός από τη Γενική Συνέλευση της Άδελφότητας των Κουκουλιωτών, που έγινε στις 16 Αδγούστου. Καθώς ξέρουν πολλοί, ή Άδελφότητα αυτή συστάθηκε πριν από 6—7 χρόνια. Με μεγάλη επιφύλαξη παραβέχτηκαν τότε και Κουκουλιώτες και ξένοι, ότι μπορούσε να προκύψει στο Κουκούλι τέτοιο σωματείο. Τα γεγονότα ως τώρα έχουν διαψεύσει τις επιφυλάξεις όλων αυτών των «φίλων» της προόδου. Όλοι αυτοί τρίζουν τώρα τα μέτα τους. Τα Δ.Σ. της Άδελφότητας διαδέχονται το ένα το άλλο κάθε διετία ή έναν πλουσιότερο απόλογισμό δραστηριοτήτων σε πολλούς τομείς. Κατά τον απόλογισμό που έκανε ο ως τώρα Πρό-

ΛΑΖΑΡΙΔΕΙΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΔΩΡΕΑ ΕΝ ΖΩΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΩΝ

(αριθ. συμβολαίου Ι. Λένταρη 13449/10.6.83

αριθ. Μεταγραφής 90/29.7.83

υποθηκοφυλακείου Ζαγορίου)

Με χαρά αναγγέλλουμε την ίδρυση του πρώτου μεγάλου Πνευματικού Κέντρου στο Ζαγόρι που δημιουργήθηκε με δωρεά του Προέδρου της Ιστορίας και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου κ. Κων. Λαζαρίδη προς το Ριζάριο Κληροδότημα.

Για ενημέρωση των αναγνωστών μας δημοσιεύουμε αποσπάσματα της συμβολαιογραφικής πράξης:

1) Ο πρώτος των συμβολαιομένων ορίσθηκε ότι έχει εις την άμεσον, πλήρη, τελείαν, απόλυτον, αποκλειστικήν ανεπιβλήτων και απεριόριστην αυτήν κυριότητα, ναμήν και κατοχήν μίαν (1) διατηρητέα και παραδοσιακήν λιβανίστην οικίαν (Φ.Ε.Κ. 973) 18-3-1973 τεύχος Β άπαστα λαμμένη εξ ισχυρίων και πρώτου όρκου αποτελούμενου εκ τριών δικαίων και δεξαμενής μετά του δικαίου της και λοιπής εν γένει περιχής της οικίας εκτάσεως μέτρων τετραγωνικών διακαίων έδοδμήμοντα τεσσάρων και 380ο (274,38μ2) κειμένης εντός του χωριού Κουκουλίου Ζαγορίου Ιωαννίνων και ως αυτή εικονίζεται, αποτυπώνεται και διαγράφεται εις το προαρτόμενον έδω από 15-5-1982 οικίαν τοπογραφικόν διάγραμμα του Άρχιτέκτονος Μηχανικού Γεωργίου Ζέρβα, δωρίζει μεθ' όλων των συστατικών και

παραρτημάτων της διά δωρεάς εν ζωή Ισχυράς και άμετακινήτου εις την έδω αντισυμβαλλομένην Ριζάριον Έκκλησιαστικήν Σχολήν.

2) Μετά της άνω οικίας ο δωρητής δωρείται από τοῦδε διά δωρεάς έπίσης εν ζωή και άμετακλήτου και πάσας τας ένδως της οικίας συλλογάς κινητών πραγμάτων και κειμηλίων ως τὰ υπάρχοντα διδία, διδιδιόθημα κ.λπ. Εξιδιωτέρω δωρείται: 1) Τήν διδιδιόθημα του άπασταλούμενου κατά την έκτασήν του εκ πέντε χιλιάδων (5.000) περίπου διδίων πάσης ύλης (παιδαγωγικά, σχολικά, γεωργικά, βοτανικά, ιστορικά, λαογραφικά, λογοτεχνικά κ.λπ. 2) Συλλογών παλαιών χειρογράφων, ποικίλου περιεχομένου 3) Γραπτάς λαογραφικές συλλογές εις 19 τόμους 4) Εξιδιωτέρας φακέλους διακρίσεις (200) περίπου με στοιχεία ιστορικών γεγονότων του Ζαγορίου, γεωγραφικών, μουσειολογικών κλπ. 5) Στοιχεία (συλλογές πλήρεις ή μη) παλαιότερων εφημερίδων και περιοδικών. 6) Μαθητοεινιδίας περίπου έξι (60) περιεχούσας αποτυπώσεις λαϊκών, λαογραφικών και έθνομουσικών του Ζαγορίου (παιονόδια, μοιρολόγια, άρρηγίσεις παλαιάς κλπ. 7) Συλλογές φωτογραφικών υλικού. Η ως άνω πα-

ραδοσιακή οικοδομή παραδίδεται εις την Ριζάριον Έκκλησιαστικήν Σχολήν άνα τη υπογραφή του παρόντος και δε ένδως αυτής κινητά ως άνωκεία αναφέρονται. Θα παραδοθών μετά την άνακαίνισιν της παραδοσιακής ως άνω οικίας διά της υπογραφής σχετικού Πρωτοκόλλου μεταξύ του δωρητού και των εκπαιδευτών της Ριζαρείου Έκκλησιαστικής Σχολής.

3) Η Ριζάριος Έκκλησιαστική Σχολή άναλαμβάνει από τοῦδε τας άναγκαίας δαπάνας συντηρήσεως και επισκευής της οικίας και όλων των δωρουμένων συλλογών ως και την μεταβίβασιν του προσώπου το ὅποιον καθ' ύπόδειξιν του δωρητού και κατά κοινήν συμφωνίαν μετά των εκπαιδευτών της δωρεοδόχου θα αναλάβη την ταξινόμησιν, συντήρησιν και φύλαξιν του υλικού κατά τας οδηγίας του δωρητού.

4) Έπιθυμία του δωρητού την ὅποιαν οι εκπαιδευτικοί του δωρεοδόχου Ήπειρωτικῆς Σχολῆς εἰναι να άποτελέση ή οικία του μετά των συλλογών του, πνευματικόν και πολιτιστικόν κέντρον του χωριού του και πνευματικόν φάρον διανοήσεως του Ζαγορίου ως έπίσης και να μήν άπομακρυνθοῖν αἱ συλλογαί από το Κουκούλι.

5) Συμφωνείται ότι ο δωρητής θα εξακολουθήσει να έχη εν ὄσω ζή ή έρ' ὅσον δύνανται την άμεσον έπιμελίαν επί των άνω συλλογών κειμένων από τήν συντήρησιν, ταξινόμησιν και έμπλουτισμόν αυτών.

6) Η δωρούμενη περιουσία θα

καλεῖται έφεξής Λαζαρίδων Πνευματικόν Κέντρον της Ριζαρείου Έκκλησιαστικής Σχολής.

7) Εάν ὅποτεδήποτε εις το μέλλον άποφασισθῇ υπό της Ρ.Ε.Σ. και κατά την κρίσιν της ή έκδοσις εἰστηρίων των εκπαιδευτῶν οι ές αυτόν πόροι θα διατίθενται άποκλειστικῶς διά την συντήρησιν και έμπλουτισμόν του Πνευματικού κέντρου.

8) Το πνευματικόν κέντρον θα τελεί υπό την έπιβλέψιν της διονοκούς Έπιτροπῆς Σχολῶν Μονοδενδρίου της Ρ.Ε.Σ. και θα λειτουργή με έσωτερικόν κανονισμόν ὁ ὅποιος θα συνταχθῇ κοινήν συμφωνία του δωρητού και της Ρ.Ε.Σ.

9) Εἰς καμία περίπτωση δεν θα γίνει ἀλλαγὴ της έδρας του πνευματικού κέντρου και οὐδέποτε θα φύγουν από το χωριό Κουκούλι και από τιν ως άνω δωρουμένη παραδοσιακή οικία αἱ συλλογαί κινητῶν πραγμάτων κειμένων και πολιτιστικῶν διδίων και διδιδιόθημα.

10) Η Ρ.Ε.Σ. ὀφείλει να διαρρήξῃ τὰ άναγκαίον προσωπικόν το ὅποιον θα φρονιζή διά την διαφύλαξιν, ταξινόμησιν και συμπλήρωσιν και προβολήν του ὅποιον εἰς τήν δωρουμένην παραδοσιακήν ως άνω οικίαν υλικού, το ὅποιον πρέπει να κατάγεται από το Κουκούλι και έφ' ὅσον δεν εὑρεθῇ κατ'ελάχιστον προσωπικόν τότε θα προτιμηθῇ τοιοῦτον καταρχήμενον από το Μονοδένδρο και το ὅποιον αἱ μηχαναὶ άποδοχαί θα καταβάλλονται από τήν Ρ.Ε.Σ.

έδρος της Άδελφότητας κ. Χρ. Γουναρίου με τα έκλεκτά μέλη του Συμβουλίου του Ικανοποίησε όλους τους Κουκουλιώτες και γι' αυτό δέχτηκε τα συγχαρητήρια και την εύνομησιν όλων μας. Συγχαρητήρια είναι πάντως ή παρουσία στις Γεν. Συνελεύσεις της Άδελφότητας της Κουκουλιωτικής κ. Αλίκης Τσίρκας, που άναπρωστέως τους Κουκουλιώτες, που βρίσκονται στην Άθήνα. Πολλή χρήσιμος ο σύνδεσμος αυτός των Κουκουλιωτών της Άθήνας με το χωριό τους με τις ρίζες τους, κατά τρόπο οργανωμένο. Μας ένωσάτζε το ενδιαφέρον των ταξιδιέμενων Κουκουλιωτών για το χωριό έμάς τους λίγους που μένουμε πάποτε σ' αυτό.

Άξιο γὰ συγχαρητήρια εἰ πατριώτες μας αυτοί, γιατί προσπαθούν να μνημόσυνην τα νήματα της ζωής τους, που είχαν στις φετινές διαδρόμους. Έτσι έδωσαν από την άφάνεια και την παραγκωνισήν και περιφρόνηση κι απ' αυτό το έπίσημο Κράτος μας, το δημοφ. χωριό μας. Εἴτε όμως το θέλουν εἴτε δεν το θέλουν οι καλοθελητές του χωριού μας, τα γεγονότα τους υποχρεώνουν να ά-

ναπνοήσουν πως το δημοφ. Κουκούλι με τη μεγάλη ιστορία και τη σημαντική παραδοσιακή κληρονομία δεν πρόκειται να πεθάνει. Δεν θα πεθάνει, γιατί δε θα το αφήσουν τα συγγενικά νάτα του χωριού, προς τα οποία αξίζει να θε έπαυσης.

Θα ήσαν όμως από μέρος μου μεγάλη και άσχημη παρτίδα, αν δεν σημειώνα έδω τις θερμές ευχαριστίες και τα θερμά μου συγχαρητήρια και προς την κ. Αλίκη Τσίρκας για την τόσο μεγάλη αγάπη και το τόσο ενδιαφέρον της που δείχνει για το χωριό μας. Αποστέλει πολύτιμο και αξιόλογο σωματείο συνδετικό κρίκο ανάμεσα σε μας που μένουμε πάντα στο χωριό και στους άναπτομένους μας πατριώτες, που μένουν στην Άθήνα και προς τους ὁποιους, την παρακαλούμε να διαβιβάσει τους χαιρετισμούς και την αγάπη μας.

(Ε)
Πολύ πετυχημένα διατύπωσε τις απόψεις του σχετικά με τους Ζαγορίσιους χορούς και τις Ζαγορίστες φορεσιές ο φίλος μας, τριώτης μας κ. Εδριπέδης Βουλόδημος στο με αριθ. 67 (Οκτώβρη 1983) φύλλο της εφημερίδας "Τό Ζαγόρι μας" (σελ. 14) και

στη σελίδα "Μπαγιώτικα 83". Όσα γράφει αποστέλουν πολύτιμα διδάγματα. Ας μου επιτραπεί να σημειώσω, πως οι απόψεις του πρέπει να προσεχτούν πολύ για το καλό της ιστορίας του τόπου μας. Ας προσπαθήσουμε να μην παρασυρόμαστε πολλές φορές και χωρίς να το καταλαβαίνουμε ανεχόμεστε το νόημα της ιστορίας μας. Έπειδή σχετικά με το ζήτημα αυτό, δηλαδή της έρευνας γύρω από τις Ζαγορίστες φορεσιές, παρουσιάζονται κάποιο κενό, πρέπει να δημοσιευτούν στην εφημερίδα μας μερικά διαφωτιστικά στοιχεία που μας τα δίνουν διάφορα παλαιά χαρτιά. Σε επόμενα φύλλα της εφημερίδας μας θα τῶν το φως της δημοσιότητας μερικά τέτοια στοιχεία που βρίσκονται στο αρχείο μου. Αποστέλει και το θέμα αυτό ένα σημαντικό πρόβλημα για έρευνα και τοποθέτηση στη συνείδηση του έθνους. Ποιός όμως άριστος Ζαγορίσιος φορέας μπορεί και πρέπει να ασχοληθεί και με το θέμα αυτό; Αυτό είναι σήμερα το μεγάλο και πρόβλημα για τον τόπο μας. Η έρευνα ή η δημιουργία του κατ'ελάχιστον φορέα γὰ πολλά ζητήματα που έχουν ανάγκη να δοῦν κάποια λύση.

A black and white photograph showing a section of a stone wall. The wall is constructed from large, roughly-hewn rectangular blocks. In the center-left, there is a small, dark, arched opening. To its right, there is a larger, rectangular opening, which appears to be a doorway or a large niche. The wall is surrounded by more stone masonry, and the overall texture is rough and aged.

ηγίες του Κοινοτικού Συμβουλίου, που απαιτείται από τον Πρόεδρο κ. Ι. Καραγιαννιόπουλο, τον Αντ. πρόεδρο κ. Άλκη Πασγάλη και τους Συμβούλους κ.κ. Βαϊκόρου Χρυσόγα, Βασδέκη Χρυσόστομο, Κουνάβο Α. Αριστείδη, Κυράτση Κων. και Τσιμιζή Γεώργιο. Χάρη στην κατά σύσταση εκμετάλλευση των κοινοτικών δασών, ο προϋπολογισμός της Κοινότητας είναι άνετος και ευνοεί την εκτέλεση προγράμματος αναπτυξιακού κα: εξωραϊστικού. Έτσι το Συμβούλιο: έχει ολοκληρώσει και έχει υπό εκτέλεση ακόμη ωςπόμενα έργα εσωτερικής οδοποιίας, που θα διευκολύνουν πολύ την διακίνηση των αγαθών της ζωής προς τις ακραίες συνοικίες. Έτσι με τεχνικά έργα και χαλκικόστρωση ολοκληρώθηκε ο δρόμος από τον «Πλάτανο» μέσω «Μερίμντου» προς την Παναγία. Με το έργο αυτό εξυπηρετείται πλήρως ο Κάτω Μαχαλάς, που είναι και ο πιο πυκνοκατοικημένος. Εκεί θα αξιοποιηθεί και ο ευρύς περιβόλος της εκκλησίας με εξωραϊστικά έργα και θα δημιουργηθεί ένα ωραίο συνοικιακό κέντρο.

Εκτός αυτών το Κοινοτικό Συμβούλιο διέθεσε αντίστοιχα χρηματι-

Παράλληλα δραστηριοποιείται και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Βρυσοχωρίου, που συμβάλλει αποδοτικά στην πολιτιστική ανάπτυξη του χωριού. Με διαπάν του Συλλόγου έγιναν κατά μήκος του κεντρικού δρόμου δύο παραδοσιακές βρύσες και μία σκεπαστή στον Πλάτανο με ενέργειες και υποδείξεις του Συλλόγου και διαπάν της οικογενείας Γκαράν, της μητέρας του.

Επειδή οι πόροι και οι οικονομικές δυνατότητες της Αδελφότητας, είναι αδύνατο να ανταποκριθούν γ-α τη λύση του προβλήματος και η «Παναγία» μας, η πλέον αρχαιότερη, ιστορικότερη εκκλησία του χωριού μας. Η «Παναγία» μας στην οποία όλοι σταθήκαμε και με κατανύξη προσευχήθηκαν. Η «Παναγία» μας στο προαύτιο της οποίας παίζαμε και γυμναστήκαμε στα παιδικά μας χρόνια, χορεύαμε και τραγουδίσαμε κάποτε όλοι μαζί, ΚΙΝΑΥΝΕΥΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΕΙ, όπως και η διπλανή της εκκλησία των Αγ. Ταξιάρχων. Παρακαλεί τα μέλη της να ανταποκριθούν στην αντιμετώπιση της δαπάνης που ανέρχεται σε πολλές χιλιάδες δρχοί και να στείλουν τη συνδρομή τους στον ταμία της κ. Ιωάν. Τζόκα Αδμύτιο 46 Αθήνα 10446.

Έτσι, με την καλή συνεργασία του Κοινοτικού Συμβουλίου και του Συλλόγου, προωθούνται και γίνονται έργα που εξωραΐζουν το χωριό και συμβάλλουν στη δημιουργία των προϋποθέσεων για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

NEA ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΤΣΑ

(Εκπαιδευτικός Σύλλογος Βίτσας)

Εκπαίδευσης, η νέα νομοθεσία για την οργάνωση και τη λειτουργία των ΑΕΙ, το πρόβλημα της ίδρυσης νέων Πανεπιστημίων και, ιδιαίτερα, το θέμα του Αττικού Πανεπιστημίου, που ο ίδιος είχε συστημιακά διαπραγματευθεί με σχετική έρευνα στο πλαίσιο του ευρύτερου έργου του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Σὰς σφελειν, θπου, υπηρέτησε.
 σὰ χωρία καὶ σὴν πόλιν, διέθεσε
 διὰς τὰς ἐκκλήτους, διέθεσε
 γὰ τὴν καλλίτερην πνευματικὴν καὶ
 ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μα-
 θητῶν του. Τὰ ἔμψυχα χάρισματα,
 σπριγμένα σὲ γερὰ γνώσιν, παι-
 δαγωγίαν, φυσιολογικήν, γενικήν,
 καὶ σὴν ἐκμετάλλωσιν τῆς κάθε
 δυνατότητος πού του παρεχόταν.
 Ἐξέκταν καρποφόρα ἀποτελέσματα

Ἡ δουλεία του ἦσαν ἡσυγχ, ὑπόθυρη, χωρίς τυμπανόκρουστές καὶ θεωρητισμούς. Στεγρίζον στὴ γερή του παιδαγωγική καὶ γενικότερη κατάρτιση—πρόβον αὐτομόρφωσης καὶ ὅχι ἐπιφανειακῆς διερρομόρφωσης— καὶ στὴν πλούσια ἐμπειρία του ἀπὸ τὴν πολυχρόνια ὑπηρεσία του στὰ δημοτικά σχολεῖα ὧλων τῶν κατηγεργούν. Ὑπερηφανεύονταν, καὶ μὲ τὸ ὄνομα του, ἡὰν τὸ θεὶ ἐκένει πού ἀπόκτησε γιὰν πρόβον προσωπικοῦ μόχθου, ὑπεύθυνης ἐργασίας, ἐκδόθον μέσα ἀπὸ τὴν θητεία του εἰς λευτοσυρὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Θυμίζαν, ὅταν κατὰ τὴν ἐπιστασία μιὰς κλάσεως—ἐγγὺς πενηντοσὺς τότε ὡς ἐπιθεωρητὴς—στὴν Κέρκυρα—σὸ ὑπουργεῖο Παιδείας γιὰ νὰ μᾶς περάσουν ἃ τὸ κάποιον προσωρική ἐξέτασι γιὰ νὰ κάνουν προαγωγὴς σ' ἀνόμεους βαθμούς, ἔπει γιὰ τὰ ματαίμως, γιατί οἱ προαγωγὴς εἶχαν ἔνει ἥδη στὰ κρυφά, ὁ ματαστένης Μιλτιάδης ἔδωκε σὰ μιὰ ἐρώτηση—ἕλες οἱ ἐρωτήσεις πού ἔαυαν ὑπουργός, ἐκπαιδευτικοὶ ὀμόβουλοι κ.λπ., ἦταν τυπικὲς καὶ πρόχειρες—ἀπάντησι, πού γινε γνωστὴ σὲ εὐρὺ κύκλῳ ἐπιθεωρητῶν καὶ προβάλλεσε εὐμένεπτα σχόλια. Στὸ βάθος ἡ ἀπάντησι ἔδειχνε τὴν περηφάνειά του ἀπαιδευτικοῦ πού μόχθησε πολὺ τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ φτάσῃ ἐκεῖ πού ἔφτασε, σπληνῆνός μόνον εἰς δικὰς του δικαίους καὶ στὴν ὑπομυσωσή του. Ἡ ἐρώτησι ἦν: «Ἔχετε κάνει ἄλλες σπουδὲς ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰς τοῦ Διδακταρίου». «Ὅχι—ἀπάντησε ὁ Μιλτιάδης—προδοχμῶν ἐκ τοῦ στρατοῦματος». Τοῦς ἔλεγε δηλοῦν πὼς τὰ γαλόνια τὰ πῆρε ἔνει μὲ εὐσεργετικὰ διατάξεις, ἀλλὰ μὲνόμενος ἀδιάνοχα γιὰ τὴν

Σε κλαίμε, Ίελλη μας,
Κλαίμε την μάνα που ανάθρεψε με
την αγάπη και την ανθρωπιά τα
βλαστήριά της,
(Την Αλλή σου και το Βασίλη, που
με απλότητα και καλοσύνη χαρίζει
την ευτυχία στους ανθρώπους.
(Την Ροζίτα και το Βράνο σου,,
που γατρεύει τον ανθρώπινο πόνο

Θάθελα περισσότερο να γράφω,
α δὲν μπορῶ, ἢ συγκίνηση ἀπὸ
τὴν ἀγάπην γίνονται ἐπικλίνουσα.
Ὡς σταθόν δι' ἄλλες γραμμές ἔ-
να μνημόσυνο γιὰ τὸν ἄνθρωπο,
τὸ δάσκαλο καὶ τὸ φίλο κι' ἕνα
ντιστύλιον παρηγορίας γιὰ τοὺς
κοινούς του.

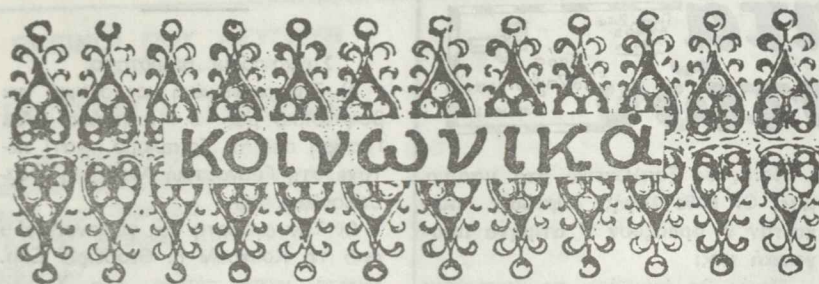
ΓΙΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

‘Αχι Φεύγεις, Έλλη μας!
Κλαί το σπίτι σου, το Χωριό σου,
την Αδελφότητα σου, η Γεγονιά σου,
με συντηρή και δέος κοιλούσαμε
το πόσο λιγοστήμαμε.

Παρηγορή μας η φωτεινή μορφή
σου, που θάναι πάντα μαζί μας, θα
μας εμπνέει και θα μας ενδυναμώνει.

Μαζί μ’ όλα τούτα τα λουλούδια,
που κατέβασε στην ποδιά σου η α-
γάπη μας με δάκρυα και πόνο, πάρε
μαζί σου Έλλη μας, κι αυτό το ένα
χρυσανθούλακι, π’ άνθισε στη γλά-
στρα, που σπιτώμας, της Αδελφότη-
τάς σου, αποχαριεσσιότερη σπαρ-
μολό και συμβολικό φόρο τιμής στην
νύμφητη ζωή σου, που πάντα θα
νύμφαστε και πάντα θα τρώμε.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

ΒΙΤΣΑ: Στην εκκλησία των Ταξιαρχών, βάπτισε το γιό του ο Καραγιάννης Δημήτρης και τον ιονόμασε Θανάση. Νονός του ο Κώστας Χαρίσης.

— Στην εκκλησία της Παναγίας βάπτισε ο Βασιλάκης Αλέκος την κόρη του που της έδωσε το όνομα Ειρήνη. Νονός της ο Κώστας Α. Βασιλάκης.

— Ο πρόεδρος του χωριού μας, Παπαχρήστος Γιάννης βάπτισε τον γιό του και τον είπε Χρήστο. Νονός του ο Φώκος Μάντζιος.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν
Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας

ΑΡΡΑΩΒΝΕΣ:

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ: Ο Χριστόφορος Αθανασίου, υδραυλικός, από τους Ασπραγγέλους, και η Αγνή Μπαλατσίου από το Μονοδέντρι, αρραβώνιασαν. Η εφημερίδα μας εκφράζει στο ταίριασμένο ζευγάρι θερμά συγχαρητήρια.

— **ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ:** Η Ελένη του Κώστα Αναστασίου και της Αλίκης (το γένος Χρ. Βλαχόπουλου) έδωσε αμύβαια υπόσχεση γάμου με το φαρμακοποιό Αλέκο Μαϊΐλη.

Εγκάρδιες ευχές και καλά στέφανα.
Βασίλης Χρ. Βλαχόπουλος
Θεμιστοκλής Βλαχόπουλος

ΒΙΤΣΑ: Αρραβωνιάστηκαν οι συγχωριανοί μας:

— Ελένη Καρατή με το Γιάννη Σπυρίκο από το Ελοποχώρι.

— Βασιλική Δημ. Χαρίση με τον Ντάγκα Παπαγιώτη.

— Αναστασία Ελευθ. Χαρίση με τον Κατρή Κων(νο).

— Και ο συγχωριανός μας Κώστας Λαδιάς με τη Λουκία Λαδιά από το Μονοδέντρι.

Τους ευχόμαστε καλά στέφανα.

Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας
ΓΑΜΟΙ:

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Παντρεύτηκαν στα Γιάννινα η Τσεπελοβιτοπούλα Ελένη Μ. Παπαγιώτη κι ο Δραγαγιώτης Θόδωρος Ρίζος. Κουμπάρος ο Χρήστος Παπαστυλίου.

— Να ζήσουν ευτυχισμένοι.
Ε.Γ.

— **ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ:** Το Σάββατο 15 Οκτωβρίου 7 το βράδυ παντρεύτηκαν εις την Εκκλησίαν του Αγίου Παντελεήμονος (Αχαρνών) η Θέα Σ. Οικονομίδη με τον εκλεκτόν της Δημήτρη Θ. Τσιλιγγιρίδη.

Τους ευχόμεθα βίον ανθοσφόρον.
Οικογένεια: Ματθαίου Οικονομίδη.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

ΚΗΠΟΙ: Πέθανε στη Θεσσαλονίκη και κηδεύτηκε στον Ιερό ναό της Αναστάσεως του Κυρίου η

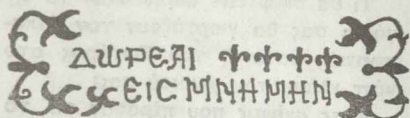
Ευγενούλα Γ. Δημητριάδη
Τον αγαπημένο της αδελφό Πλάτωνα και τους συγγενείς της συλλυπούμεθα θερμά και ευχόμεθα το χώμα που τη σκεπάζει νάναι ελαφρό.
Οικογένεια: Κιμ. Κυρ:αζή

— **ΤΡΙΣΤΕΝΟ:** Πέθανε στις 11 Οκτωβρίου και κηδεύτηκε στο Β' Νεκροταφείο Αθηνών η Έλλη Χρ. Λαγκαρίδου - Δαρίτση συνταξιούχος Γυμνασιάρχης.

Τη νεκρή αποχαιρέτησαν ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Τρισπένου και ο Νίκος Κονιδάς.

Τον αγαπητό Χρήστο και τους συγγενείς της συλλυπούμεθα θερμάτατα.

κ.α.κ.

• Για ενίσχυση των σκοπών της εφημερίδας:

Η κ. ΛΟΥΚΙΑ ΚΑΛΛΙΔΗ πρόσφερε **ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** στη μνήμη της **κουινιάδας της ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΕΤΣΟΠΟΥΛΟΥ.**

• **Η Σ.Ε.** τους ευχαριστεί.

— **ΒΙΤΣΑ:** Πέθανε η Ελένη Ευστ. Βασδέκη, μια από τις παλιές Ζαγορίσιες που χωριού μας.

— Το Σεπτέμβριο πέθανε ο συγχωριανός μας Βασδέκης Γεώργιος εγκατεστημένος για πολλά χρόνια στη Θεσσαλονίκη.

Ας είναι ελαφρό το χώμα που τους σκεπάζει.

Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας συλλυπείται τους δικούς τους.

— **ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ:** Άκουσε το απόκοσμο το παιδί βιολή, μέσα στη νυχτερινή σιγαλιά π' απρίλη!...

Μα δε θ' ακουστεί πια στους Ασπραγγέλους, γιατί ο βιολιστής Νάσιος Σαρρέας έσβυσε ξαφνικά σε ηλικία 74 ετών. Ελαφρό το χώμα που τον σκέπασε.

— **ΑΝΩ ΣΟΥΔΕΝΑ:** Στις 22 Σεπτεμβρίου πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό μας ο Κώστας Τσιγαράς, πατέρας του τέως Προέδρου του χωριού Γιάννη Τσιγαρά.

Δύο χωριανές μας χάθηκαν στην Αθήνα.

η Ελένη Κασίμη και η Λαμπρινή Ράπητη.

Η Αδελφότητα Τρισπένου συλλυπείται τους συγγενείς τους.

— **ΚΟΥΚΟΥΛΙ:** Απεβίωσε στην Αθήνα στις 27-9-1983 σε ηλικία 53 χρονών η Ευριδίκη Τσουμάνη. Κηδεύτηκε την επομένη στο Κουκούλι.

Έφυγε πρόωρα αφήνοντας μεγάλο κανό στην οικογένειά της που ήταν τόσο απαραίτητη. Διακρίθηκε για τα ευγενικά της αισθήματα και τον ευθύ χαρακτήρα.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας εκφράζει προς τους οικείους της θερμά συλλυπητήρια.

Ακωνία της η μνήμη.

ΕΚΦΡΑΣΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΩΝ

Το Κοιν. Συμβούλιο Ασπραγγέλων καθώς και το «κοινό» του χωριού, εκφράζει «εκ βαθέων» θερμές ευχαριστίες προς το Στρατηγό της VIII Μεραρχίας κ. Βασ. Μαναστογιάννη, τον Υποδιοικητή της Ταξιαρχο κ. Παν. Μαυρομάτη, τον Διτήρη Μηχανικού κ. Γεώργιο Μερτινό, καθώς και προς τους αξιωματικούς και οπλίτες του Συνεργείου απονόρκωσης χώρων. Τους μεν πρώτους για το αμέριστο ενδιαφέρον που έδειξαν μόλις πληροφορήθηκαν πως σε περιοχές που εφάπτονται του οικισμού υπήρχαν ακόμη νάρκες από την εποχή του εμφυλίου πολέμου, το δε Συνεργείο γιατί με άκρα επιμέλεια και παρά τους σοβαρότατους κινδύνους που διέτρεχε, επεδίε τα «ύποπτα» εδάφη έχουν σκεπάσει θάμνο, τα απονάρκσαν. Πρέπει να σημειωθεί πως στο παρελθόν οι Ασπραγγέλοι θρήνησαν από εκρήξεις ναρκών μία νέα και έναν νέο και είχαν ακροτηριασμένη συγχωριανή για το πλήθος των σκοτωμένων ζώων δεν γίνεται λόγος.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ

Στο «ΖΑΓΟΡΙ μας» (φύλ. 67— Οκτωβρίου 1983) και στη σελ. 2 στα συγχαρητήριά μου, για τ' αγόρια και κορίτσια από το **ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**, που πέτυχαν στα ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Πατρίδας μας, από λάθος εκ παραδρομής, στο τυπογραφείο, δε γράφηκαν δύο Τσεπελοβιτοπούλα που κι αυτά πέτυχαν στο Πανεπιστήμιο:

1) Χρηστίνα Κ. Αναστασίου πρώτη στο Φυσικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2) Πέτρος Γ. Κίτσος στο Φαρμακευτικό τμήμα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τς πιο θερμές μου ευχές για άριστη πρόοδο. Και ας μας συγχωρέσουν κι αυτά κι οι οικογένειές τους για το λάθος μας.

Η εκτίμησή μας κι η αγάπη μας για όλους τους είναι δεδομένη, κι έτσι δε νομίζω, πως μπορεί να μας παρεξηγήσουν, για κάτι ανθρώπινο...

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ
ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

2.000 ΔΡΑΧ.

Αγγελογιάννη - Ζήτη Φρόσω
Γκαράνης Ιωάν. Γεώργιος
Δούκας Φ.λ. Ιωάννης
Κανισπάθης Λ. Φώτος
Πετσέλης Οδ. Γεώργιος
Σβώλος Σάββας
Τσουβαλίδης Μάνθος

1.500 ΔΡΑΧ.

Σ.δέρη - Κυρκοπούλου Νίκη
Τσεκούρας Δημ. Γεώργιος
Τσέπης Πέτρ. Μιλτιάδης

1.000 ΔΡΑΧ.

Αργυρίου Τηλέμαχος
Βαβέκης Γ. Χρήστος
Βαρδάκης Διονύσιος
Βλάχου Ασπασία
Βολογιαννίδης Χριστόφορος
Δόνος Δημήτριος
Ζούκης Ιωάννης
Θεμελής Ανδρέας
Μάνθος Μ. Πολύκαρπος
Μαρκουλίδης Κων(νος)
Πασαλιάρης Φάνης
Πετράκης Κων. Σπύρος
Πουλημένου Τούλα
Στεφανίδου - Πατρή Όλγα
Στούπης Κ. Δημήτριος
Σωτήρη Ελπίδα
Τζούφης Χρ. Δημήτριος
Φωτεινής Ευριπίδης
Φωτιάδης Δημ. Αθανάσιος
Χατζής Ανδρ. Τζιμ.

700 ΔΡΑΧ.

Βλαχόπουλος Θεμιστοκλής
Μασούρας Ιωάννης

600 ΔΡΑΧ.

Μάνθος Αστέρης
Παπαγεωργίου Στ. Βύρων

500 ΔΡΑΧ.

Αδαμίδης Κων. Φιλήμων
Αλεξιάδης Φροΐζος
Βακάμης Πέτρος
Βαρέλη Μερóπη
Βιτούνης Σπύρος
Βουζοπλής Κων(νος)
Δάλλας Λεων. Γεώργιος
Δάλλας Μιχαήλ
Δριγκοπούλου Ιωάννα
Κισσός Γιάννης
Κολέτσου Αλίκη
Κρεμμύδας Αθ. Ματθαίος
Κρίτσας Απ. Στέφανος
Κώστας Αθ. Αριστομένης
Μαργιώλης Τάκης
Μπέκος Μενέλαος
Ντιναλέξης Μ. Αλκαβιάδης
Ξάνθος Δημ. Χαρίλαος.
Παλιός Κων(νος)
Παπαγιαννόπουλος Βασίλ.
Παπακωνσταντίνου Ηλίας
Παπαχρήστος Αλέκος
Παππά Ιωάν. Μαρίκα
Παππά Πέτρου Πηνελόπη
Σάρρου Γ. Ευτέρπη
Σκουκίδου Κ. Ερηνή
Τζούφης Άλκης
Τόλογλου Π. Θρασύβουλος
Τσουλης Ι. Χρήστος
Φερούκα Άρτεμης
Χατζής Απ. Κων(νος)